

Sektor for oppvekst

**TILSTANDSRAPPORT
BARN OG UNGE**

2023

**Volda
kommune**

INNLEIING

Volda kommune har trygge barn, unge og vaksne, som deltek, meistrar og lærer.

Dette er visjonen tenestene i sektoren arbeider mot. Alle i sektoren skal bidra til at barn, unge og vaksne har tru på framtida og mogelegheitene som ligg der: At dei meistrar sjølve livet.

Å vere trygg handlar om omsorg, om å bli sett og anerkjent som menneske, samt å utvikle seg og delta i ein sosial fellesskap. Kort sagt: Meistre sitt eige liv.

Det store biletet viser at dei aller fleste barn og unge i Volda kommune er trygge, deltek, meistrar og lærer.

Samstundes ser vi at det i Volda, som elles i landet, er fleire elevar som ufrivillig ikkje kjem seg til skulen. Dette får no stor merksemd, og det blir arbeidd medvite både for å førebygge ufrivillig skulefråvær, og hjelpe elevar attende til skulen og til fellesskapen. Ein ser også at det er mange unge som strevar med si psykiske helse og har behov hjelp og støtte.

Dette er også noko av bakgrunnen for satsinga på BTI (betre tverrfagleg innsats), som vart starta opp i 2022. Betre tverrfagleg innsats (BTI) er ein samhandlingsmodell med mål om tidleg å identifisere og starte oppfølging av barn, unge og familiar som det er knytt ei undring over, utan brot i oppfølginga.

Noko av arbeidet med BTI har munna ut i ein [digital plattform](#) som skal vere enkel å bruke og lett tilgjengeleg både for barn/unge, innbyggjarar og tilsette. Målet er å utvikle og betre tenestene våre for å møte utfordringane.

I 2023 vart grunnlaget for etablering av ein ny seksjon psykisk helse barn og unge lagt. I skrivande stund er det lyst etter leiar for den nye seksjonen og ny *Avdeling barn og familie*.

I tilstandsrapporten vil fire avdelingar i sektoren, som rettar sine tenester mot barn og unge, rapportere utifrå tre ulike forståingar av kvalitet:

Strukturkvalitet

- *Tilhøve som kan knytast til strukturen som produserer tenesta*
- *Tal tilsette og kompetanse*
- *Samanlikning med andre kommunar, tal henta frå KOSTRA, SSB, GSI, BASIL, anna*

Prosesskvalitet

- *Handlar om tenesta sin indre aktivitet, sjølve arbeidet med tenesteytinga*
- *Alle handlingar som vert utført for å yte ei god teneste*
- *Kan t.d vere organisering av arbeidet, oversikt og rutinar, metodebruk og klare ansvarsforhold*
- *Medverknad frå barn og unge*

Resultatkvalitet

- *Alle undersøkingar som seier noko om resultatata her og no*
- *Resultatkvalitet er det vi ønskjer å oppnå, og kva brukarundersøkingar fortel oss*

I rapporten får lesaren informasjon om tenestene og kvaliteten ut i frå tilgjengelege kvalitetsindikatorar.

INNHALD

Innleiing	2
Barnevern	6
Organisasjonskart	6
Strukturkvalitet	6
Kompetanse	6
tal årsverk i tenesta	8
Samanliknande tal	8
Prosesskvalitet	9
Medverknad frå barn og unge	9
Tverrfagleg og førebyggjande arbeid	10
Barnevernsvakt	10
Seksjon mottak og undersøking	10
Seksjon tiltak	11
Forvaltningsrevisjon	11
Familieteamet	12
Seksjon omsorg	13
Tilsyn med barn i fosterheim	14
Saker for nemnd og rett	14
Tal	14
Resultatkvalitet	17
Økonomi	18
Avdelingsleiar si oppsummering og vurdering	19
Helsestasjon	20
Strukturkvalitet	20
Tal tilsette	21
Kompetanse	22
Økonomi	23
Prosesskvalitet	23
Tverrfagleg samarbeid	25
Resultatkvalitet	26
Resultat frå elevundersøkinga	26
Vaksinasjon	27
Folkehelseprofil	28
Ungdata- undersøking 2023	29
Avdelingsleiar si oppsummering og vurdering	31

Barnehage	32
Barnehagemynde	32
Strukturkvalitet.....	32
Barnehageplassar.....	32
Open barnehage.....	34
Økonomi – kostnadsnivå, tilskot til private barnehagar og redusert foreldrebetaling.....	34
Tilskotssats private barnehagar.....	34
Kompetanse.....	36
Kompetansestrategien «Barnehagen for en ny tid» Nasjonal barnehagestrategi mot 2030.....	36
Samarbeid med NAV Arbeidslivssenter – bransjesatsing barnehage.....	37
Prosesskvalitet	38
Utviklingsarbeid.....	39
Regional ordning for kompetanseutvikling for barnehage (ReKomp).....	39
Inkludering – psykososialt miljø.....	40
Nettverk og tverrfagleg samhandling.....	40
Felles SU/FAU-møte med FUB (foreldreutvalet for barnehagar).....	41
Resultatkvalitet	41
Foreldreundersøkinga 2023.....	41
Volda kommune som barnehageeigar.....	42
Kommunale barnehagar – tal barn juni 2024.....	42
Kompetanse	43
Fysisk miljø – inne og ute.....	43
Infrastruktur og digitale verkty.....	44
Avdelingsleiar si oppsummering og vurdering.....	45
Grunnskule	46
Strukturkvalitet.....	46
Kommunale grunnskular.....	46
Utgifter til grunnskuledrift 2023.....	47
Prosesskvalitet	48
Skulen som profesjonsfagleg fellesskap.....	48
Rutinar.....	48
Utviklingsarbeid.....	49
Kvalitet i skulefritidsordninga (SFO).....	54
Nettverk og tverrfagleg samhandling.....	55
Vigilo – nytt oppvekstadministrativt system.....	55
Resultatkvalitet	55
Nasjonale prøver	55

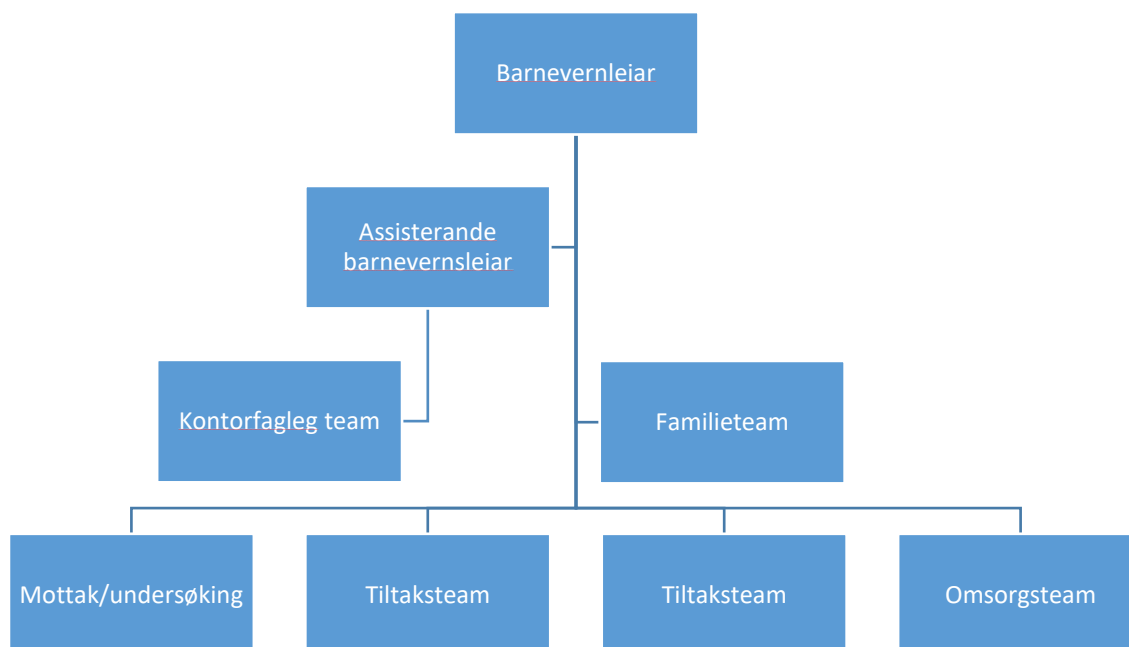
Nasjonale prøver engelsk – 5. årssteg 2023	56
Utvikling , Volda siste tre år. Engelsk 5. årssteg	56
Nasjonale prøver i lesing – 5. årssteg 2023	56
Utvikling, Volda siste tre år. Lesing, 5. ÅRSSTEG	56
Nasjonale prøver i rekning – 5. årssteg 2023.....	56
Utvikling, Volda siste tre år. Rekning 5. årssteg	57
Nasjonale prøver lesing – 8. årssteg	57
Utvikling, Volda siste tre år. Lesing 8. ÅRSSTEG	57
Nasjonale prøver rekning – 8. årssteg.....	57
Utvikling Volda - siste tre år. Rekning 8. årssteg	58
Nasjonale prøver engelsk – 8. årssteg.....	58
Utvikling, Volda – siste tre år. Engelsk 8. årssteg.....	58
Nasjonale prøver lesing – 9. årssteg	58
Utvikling, Volda – siste tre år. Lesing 9. årssteg	58
Nasjonale prøver rekning – 9. årssteg.....	59
Utvikling, Volda – siste tre år. Rekning 9. årssteg	59
Skulane sitt arbeid med nasjonale prøver.....	60
Standpunktarakterar 2023	61
Grunnskulepoeng 2023	61
Læringsmiljø 5.-10. årssteg.....	62
7. årssteg	62
10. Årssteg.....	63
5.årssteg	63
6. årssteg	64
8. årssteg	64
9. årssteg	65
Gjennomføring, vidaregåande skule – 2016 -kullet.....	66
Avdelingsleiar si oppsummering	67
Kommunalsjef si oppsummering	68
Barn og unge sine helsetenester.....	69
Betre tverrfagleg innsats.....	69
Spesialundervisning og inkluderande praksis	69
Psykisk helse i grunnskulen	69
Etablering av psykisk helseteneste barn og unge	69
Vedlegg – årsmelding PPT.....	70

BARNEVERN

Søre Sunnmøre barnevernssamarbeid har sidan 2014 vore ei interkommunal teneste med kommunane Hareid, Ulstein, Volda og Ørsta med Volda kommune som vertskommune. Frå 01.01.2020 kom Sande kommune inn i samarbeidet. Frå same dato har tenesta vore ein del av sektor oppvekst i Volda kommune. Frå 01.01.23 kom Vanylven kommune inn i samarbeidet.

Personalet er organisert og oppdelt i seksjonar, der ein arbeider etter fasane i ei barnevernssak. Kvar seksjon har sin leiar.

ORGANISASJONSKART

STRUKTURKVALITET

KOMPETANSE

Fleirtalet av dei fagtilsette i barnevernstenesta har grunnutdanning som barnevernspedagog eller sosionom. To tilsette har anna treårig høgskuleutdanning. Mange tilsette har vidareutdanning som er relevant for fagfeltet. I tenesta sitt familieteam er det lagt vekt på at dei tilsette har vidare - og etterutdanning som gir særleg kompetanse i høve endringsarbeid med familiar.

Tenesta tek del i Bufdir si kompetansesatsing retta mot kommunalt barnevern. Denne satsinga er ein del av regjeringa si oppfølging av kommunane i høve barnevernsreforma som vart sett i verk i 2022. Den inneheld mellom anna tilskot til utvalde vidareutdanningar og læringsnettverk

for kommunane i samarbeid med Statsforvaltaren, KS og Høgskulen i Volda. Tenesta fekk i 2022 tilbod om å ta del i Bufetat sitt tenestestøtteprogram. Dette involverte heile tenesta og ga kompetanseheving til alle team. Det vart utarbeidd ein utviklingsplan og arbeidet med å følgje opp denne vart tatt med inn i 2023.

I 2023 har ni tilsette vore i gang med vidareutdanning. Det er utarbeidd kompetanseplan og lønsplan som er tilpassa masterkravet i samband med barnevernsreforma.

Tenesta har på vegne av alle kommunane i Møre og Romsdal teke ansvar for eit eige prosjekt i læringsnettverket som har som mandat å greie ut og utvikle ein modell for samarbeid om rettleiing av fosterheimar og styrking av kommunane sin kompetanse. Søre Sunnmøre Barnevernssamarbeid skal i samarbeid med Ålesund kommune skal ha ansvar for rettleiingsgrupper for fosterforeldre på Sunnmøre. Prosjektperioden er 2020-2024, men barnevernstenestene i Møre og Romsdal vil arbeide for å vidareføre det samarbeidet som har kome i gang som følgje av prosjektet.

Tilsette har delteke på ulike typar kurs og fagsamlingar, og det har vore interne fagdagar.

Kvart år vert det valt eit fagleg tema som får særleg merksemd. Tenesta sitt faglege tema for 2023 var analyse og vurdering. Utviklingsplanen som vart utarbeidd i samband med deltaking i Bufdir sitt tenestestøtteprogram la føring for dette, og denne vart følgt i fagutviklingsarbeidet til tenesta samla og til kvar seksjon for seg.

TAL ÅRSVERK I TENESTA

Då Vanylven kommune kom med i samarbeidet, vart tenesta styrka med tre fagstillingar. Det vart også sett inn i styrking med ei fagstilling i 2023 grunna auka busetting av flyktningar i kommunane.

	Årsverk 2022	Årsverk 2023
Kontorfagleg	2,0	2,0
Fagstillingar	40,2	43,2
Barnevernstenesta	42,2	46,2

SAMANLIKNAVDE TAL

Indikatorar		Fylket	Hareid	Sande	Ulstein	Vanylven	Volda	Ørsta
Prioritering	Del av kommunen sine totale utgifter brukt til barnevern	3 %	4,3 %	2,9 %	3,2 %	-----	2,5%	2,6%
Dekningsgrad	Tal på meldingar i forhold til barnetal i kommunen	3,6 %	5,3 %	3,1%	3,8 %	2,8%	2,8 %	3,3 %
	Barn med barnevernstiltak av befolkninga 0-17 år	2,8%	5,6%	3,8%	3,3%	3%	3,4%	4,2%
	Del barn med undersøkingar av befolkninga 0-17 år	3,2 %	5,6 %	2,5 %	3,2 %	3%	2,8 %	3,3 %
	Del barn med hjelpetiltak i heimen av barn med tiltak frå bv.tenesta 0-17 år	75,4%	80,3 %	-----	84,1%	62,5%	75,4 %	83,8 %
	Andel barn som bur utanfor heimen av befolkninga 0-17 år	0,7%	1,1%	-----	0,5%	1,9%	0,5%	0,7 %
Kvalitet 2023 2.halvår	Fristbrot i undersøking	5,7%	12,9%	33,3%	29,4%	0%	0% %	28,1%

PROSESSKVALITET

Som organisasjonskartet viser, er tenesta organisert i seksjonar som arbeider etter fasane i ei barnevernssak. Det er sett inn tiltak for å sikre at det er godt samarbeid mellom seksjonane, og dei tilsette kjenner ansvar for korleis tenesta fungerer som heilskap. Leiarane er samla i tenesta sitt leiarteam, som samarbeider tett om tenesta si daglege drift og er retningsgjevande for fagleg utvikling, økonomisk drift og ivaretakande arbeidsmiljø.

Det er rettleiingsgrupper på tvers av seksjonane, og seksjonen følgjer sakene så lenge barna treng det i overgangen til ny fase. Det vert bidrege inn i kvarandre sine problemstillingar, og leiarane har overføringsmøte kvar veke.

Tenesta arbeider stadig med å evaluere eige arbeid for å bli meir effektiv og for å finne gode metodar for å arbeide kreativt og målretta. Kvar seksjon har fagmøte kvar veke. Alle fagtilsette har faste tider for saksrettleiing med sin leiar og har tilbod om fagleg rettleiing i gruppe med ekstern rettleiar. Oppsummering av medarbeidarsamtalane vert nytta som innspel til evaluering av tenesta sitt arbeid og til tenesteutvikling. Dette er ein kontinuerleg prosess der målet er å vere ein lærande organisasjon med eit godt arbeidsmiljø.

MEDVERKNAD FRÅ BARN OG UNGE

Barnevernslova gir barn klare rettar i høve brukarmedverknad. Tenesta er oppteken av å involvere barnet og gi plass til barnet si stemme. Det er lagt inn eigne felt i malar for rapportar, vedtak o.l for å sikre at barnet si stemme vert dokumentert i kvar sak. Det er eigne skjema for tilbakemelding frå barna og samarbeidet med dei. Tenesta arbeider stadig for å bli betre på dette, og har arbeidd med å få plass gode rutinar for medverknad.

TVERRFAGLEG OG FØREBYGGANDE ARBEID

Barnevernstenesta ser i sitt daglege arbeid at det er svært viktig at barna og familiare som treng hjelp møter tilsette i kommunen som kjenner kvarande og samhandlar til barnet sitt beste. Tenesta er difor oppteken av å bidra til tverrfagleg og førebyggande arbeid i samarbeidskommunane. Det vert teke ansvar for dette både i arbeidet med kvart einskild barn og på systemnivå.

Barnevernstenesta har faste samarbeidsmøte med alle instansar som arbeider med barn og unge i samarbeidskommunane. Alle barnehagane og skulane, samt andre instansar, har sin eigen kontaktperson i barnevernstenesta. Dette for at terskelen for å ta kontakt skal vere så låg som mogleg. Kontaktpersonane møter til dømes på foreldremøte, personalmøte og i andre samanhengar for å informere om tenesta sitt arbeid. Tenesta har også representantar i faste samhandlingsgrupper i skule/barnehage i dei kommunane som har det.

Tenesta har inngått avtale om samarbeid med tannhelsetenesta, helsestasjonane, NAV, familievernkontoret og Høgskulen i Volda. Politiet og barnevernstenesta har faste månadlege møte. I 2023 tok Helse Sunnmøre initiativ til å etablere faste dialogmøter mellom BUP og Volda kommune. Tenesta tek del i dette møtet, som er meint å bli tilbydd alle samarbeidskommunane. Sosialarbeidarstudentar har fått praksis i barnevernstenesta, og studentar frå høgskulen vert teke imot ved ulike høve når dei tek kontakt.

BARNEVERN SVAKT

Barnevernsvakt for alle kommunane på Sunnmøre vart etablert desember 2019, med Ålesund som vertskommune. Barnevernsvakta har motteke 228 meldingar som gjeld barn frå våre kommunar i 2023. Fordelt pr. kommune vert tala slik:

Hareid:	44
Sande:	12
Ulstein:	46
Vanylven:	5
Volda:	75
Ørsta:	46

Barnevernstenesta er svært nøgd med samarbeidet med barnevernsvakta, og ser at det avlastar og fører til færre akutte saker. Dei tilsette ved barnevernsvakta har god kompetanse på akuttarbeid, og klarer i stor grad å roe ned situasjonar og gi god rettleiing til dei som vender seg til dei.

SEKSJON MOTTAK OG UNDERSØKING

Seksjonen tek i mot og går gjennom meldingar i samarbeid med leiarteamet i tenesta, og har ansvar for å gjennomføre undersøkingar. Dei fleste meldingane vert undersøkt og det blir stilt store krav til den faglege kvaliteten i undersøkinga. Ein legg vekt på å snakke med barna i alle undersøkingar, og det skal kome tydeleg fram i arbeidet; kva barna seier om sin situasjon.

Talet på meldingar har auka. I 2014 fekk tenesta 281 meldingar om uro for barn. I 2023 fekk tenesta 576 meldingar.

Mange av meldingane gjeld vald, konflikt og rus. Det er sett inn tiltak både organisatorisk og fagleg, men ein ser at tenesta vert utfordra i møte med dei problemstillingane som meldingane inneheld. Fleire av sakene gir behov for tett tverrfagleg samarbeid internt i kommunane, med helseføretaket og statleg barnevern.

Tenesta har over tid arbeidd medvite med å gjere arbeidet med undersøkingar meir effektivt, og ser no resultat av dette arbeidet. Talet på fristbrot er redusert, men er stadig ei utfordring. Seksjon mottak og undersøking har arbeidd godt og målretta med dette og tenesta som heilheit har vore med på å gjere gode grep for å nå dette målet. Tenesta ser at ein må halde fram med å arbeide med å finne gode tiltak for å unngå fristbrot.

SEKSJON TILTAK

Seksjon tiltak arbeider i hovudsak med å gi frivillig hjelp til heimebuande barn og deira familiar. Størstedelen barn som tek i mot hjelp frå barnevernstenesta får hjelp frå denne seksjonen.

Det mest nytta tiltaket er råd og rettleiing. Dette vert i hovudssak gitt av tenesta sitt familieteam, men sakshandsamar i saka gjer også dette. Elles er det sakshandsamar si oppgåve å følgje opp dei tiltaka som barnet og familien tek i mot. Ofte er det behov for hjelp frå andre tenester, og då har barnevernstenesta eit særleg ansvar for å syte for at det vert søkt om dette. Dette kan til dømes vere NAV, rus- og psykiatriteneste, teneste for funksjonshemma, BUP eller andre. Det vert også sett inn kompensierende tiltak som barnehage, SFO, besøksheim, fritidsaktivitetar, fritidskontakt/støttekontakt.

Det er særleg merksemd mot å aktivere familie og nettverk. I denne samanheng kan det bli gitt tilbod om familieråd og/eller nettverksmøte til familiare. Rustesting og tilsyn er også tiltak som vert nytta.

Det er store konflikter i mange familiar, og i nokre av desse sakene er det samarbeid med familievernkontoret. Det skjer også at sakshandsamarar vert kalla inn som vitne i rettssystemet i samband med barnefordelingssaker.

Kvart barn skal ha tiltaksplan og desse skal evaluerast. Viss eit barn ikkje har slik tiltaksplan, er det oftast grunna at saka er i endring eller at den er i ein overgangsfase mellom teama.

Ein erfarer at temaet i sakene har alvorleg karakter som psykisk uhelse, rus og foreldrekonfliktsaker. Dette får konsekvensar for framdrifta i sakene, og er oftast årsak til at nokre tiltaksplaner ikkje vert evaluerte til rett tid.

FORVALTNINGSREVISJON

På oppdrag frå kontrollutvalet i Volda, gjennomførte Søre Sunnmøre Kommunerevisjon hausten 2023 revisjon av tiltaksfasen i barnevernstenesta. Problemstilling for revisjonen var: *Har barnevernstenesta tilfredstillande rutinar for iverksetting og oppfølging av hjelpetiltak i heimen?*

Rapporten frå revisjonen konkluderte med at barnevernstenesta har tilfredstillande rutinar for iverksetting og oppfølging av hjelpetiltak i heimen, og kom med desse anbefalingane:

- *Barnevernstenesta / Volda kommune bør vurdere å utarbeide tiltaksplanar i samsvar med rettleiande standard for tiltaksplanar. Standarden legg føringar for at enkeltvedtak*

og tiltaksplan vert utarbeidd på same tid, og at det i enkeltvedtaket vert vist til den aktuelle tiltaksplanen.

- *Barnevernstenesta / Volda kommune bør vurdere hyppigare evalueringar av tiltaka / tiltaksplanane, for å vere i samsvar med rettleiande standard, der det blir vist til ein kvartalsvis evalueringsfrekvens – altså omkring tre månader mellom evalueringane. I skriftleg utarbeidd rutine for barnevernstenesta gjeldande for 2023 er slik evalueringsfrekvens spesifisert; følgjeleg bør den også etterlevast.*

Barnevernstenesta har utarbeidd ein tiltaksplan i samsvar med anbefalingane. Der går det fram at ein vil arbeide med å endre praksis slik at vedtak og tiltaksplan vert utarbeidd på same tid og vise til tiltaksplan i vedtak.

Det er lagt inn i standardmal for tiltaksplan og evaluering frist i samsvar med rutinar. Det må grunngivast om ein viker frå denne fristen. Ein vil også sjå på korleis ein kan betre dokumentasjon for samtaler med barn.

FAMILIETEAMET

Familieteamet arbeider direkte med endringstiltak inn i familiane. Rettleiarane har kompetanse på fleire tilnæringsmåtar og utfyller kvarandre på ein god måte. Teamet prøver så langt det er mogeleg å tildele saker ut i frå kva den enkelte rettleiar har kompetanse på. Erfaringa er at mange av dei familiane som får hjelp har behov for styrking av foreldrekompetansen. Dette er

ei utfordring for kapasiteten til familieteamet. Barn med stort skulefråvær samt dårleg eller manglande foreldresamarbeid mellom skilde foreldre, er andre problemstillingar det vert arbeidd med. Teamet ynskjer i større grad å kunne tilby samtalar til barn og foreldre saman og direkte rettleiing til ungdom.

SEKSJON OMSORG

Seksjon omsorg tek seg i hovudsak av oppfølging av barn og unge som bur utanfor heimen, i fosterheim eller i institusjon

Det er eit krav i barnevernslova at slekt og nettverk alltid skal vurderast når ein skal finne fosterheim til barn. Fleire av våre fosterbarn under 18 år bur hjå slekt og nettverk, og også fleire ungdommar på ettervern bur i fosterheim hjå slekt og nettverk.

I plasserings sakene er samvær mellom barn og foreldre eit tema som ofte er oppe til vurdering. Dette er tema som ofte vert drøfta i fagmøta. Det er også laga ein mal for evaluering av samvær, for å sikre at temaet vert teke opp og dokumentert. Det vert arbeida med å få til meir systematisk innsats for å hjelpe foreldre til å kunne ta tilbake omsorga for barnet og det er blant anna utarbeida rutinar for oppfølging av biologiske foreldre etter omsorgsovertaking.

Ettervern: Når eit barn som har teke i mot tiltak frå barnevernstenesta fyller 18 år vert dei tilbode ettervernstiltak om det er behov for det. I samband med barnevernsreforma vart øvre aldersgrense for å ta i mot ettervern flytta frå 23 til 25 år. Dei fleste som vert tilbode ettervern takkar ja til dette. Tiltaka som desse mottek er tilpassa den einkilde sine behov og kva ungdomen samtykkar til. Det er fleire ettervernssaker med ungdommar som treng mykje oppfølging. I desse sakene får ungdommen hjelp til å kome i kontakt med andre instansar, og barnevernstenesta er gjerne med og hjelper til med å koordinere tiltaka.

TILSYN MED BARN I FOSTERHEIM

Barnevernstenesta har ansvar for å føre tilsyn med barn som bur i fosterheim i samarbeidskommunane.

Det er øymerka ei 50% stilling til oppfølging av tilsynsførarordninga. Stillinga er organisatorisk plassert i kontorfagleg team. Tilsynsførarane er oppdragstakarar og vert rekruttert utanfor tenesta. Det er ei stor utfordring å rekruttere tilsynsførarar og følgje dei opp.

For at ordninga skal fungere, krev det jamn oppfølging i form av rettleiing og kontroll av talet på besøk.

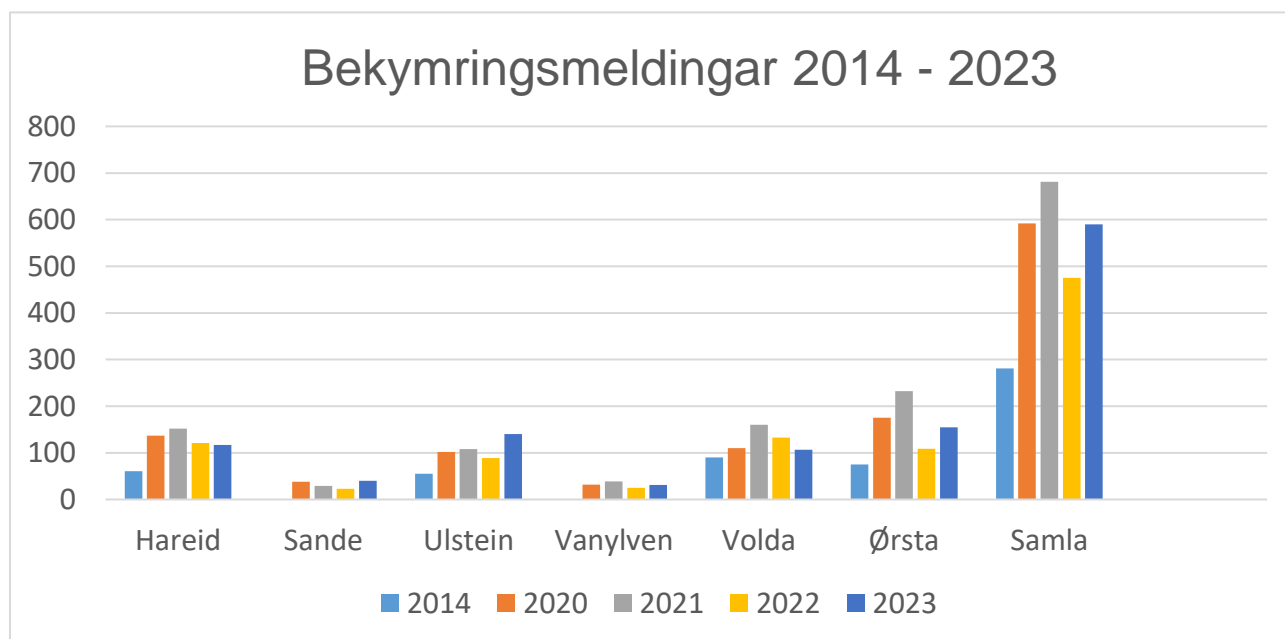
SAKER FOR NEMND OG RETT

Tenesta har tatt del i 28 handsamingar i nemnds- og rettssystemet i 2023. Av nemndsakene vart fleire handsama som samtaleprosess. Desse sakene krev mykje av dei tilsette si tid og påverkar kapasiteten på dei ulike teama. Sakene som går til nemnd og rett er arbeidskrevjande, og kostnadene er store.

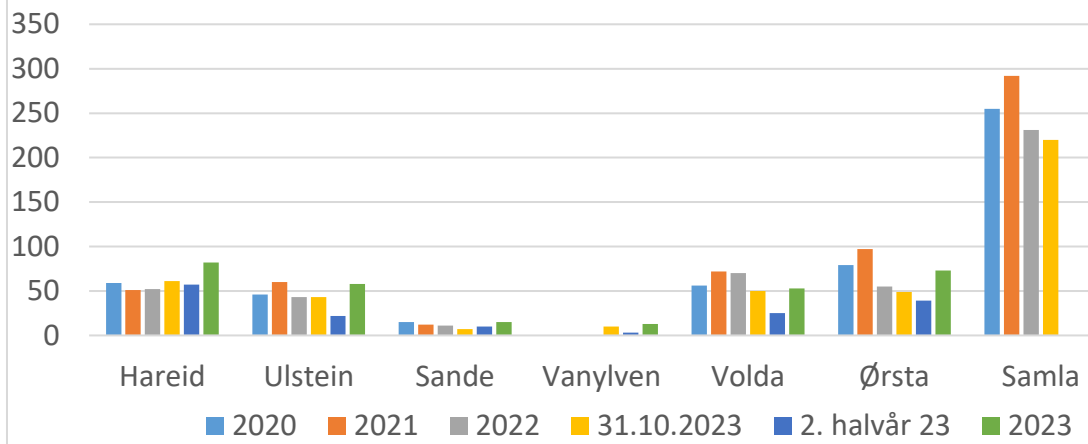
Sakene gjeld til dømes omsorgsovertakingar, anke på vedtak, krav om tilbakeføringar og om auka samvær mellom biologiske foreldre og barn.

TAL

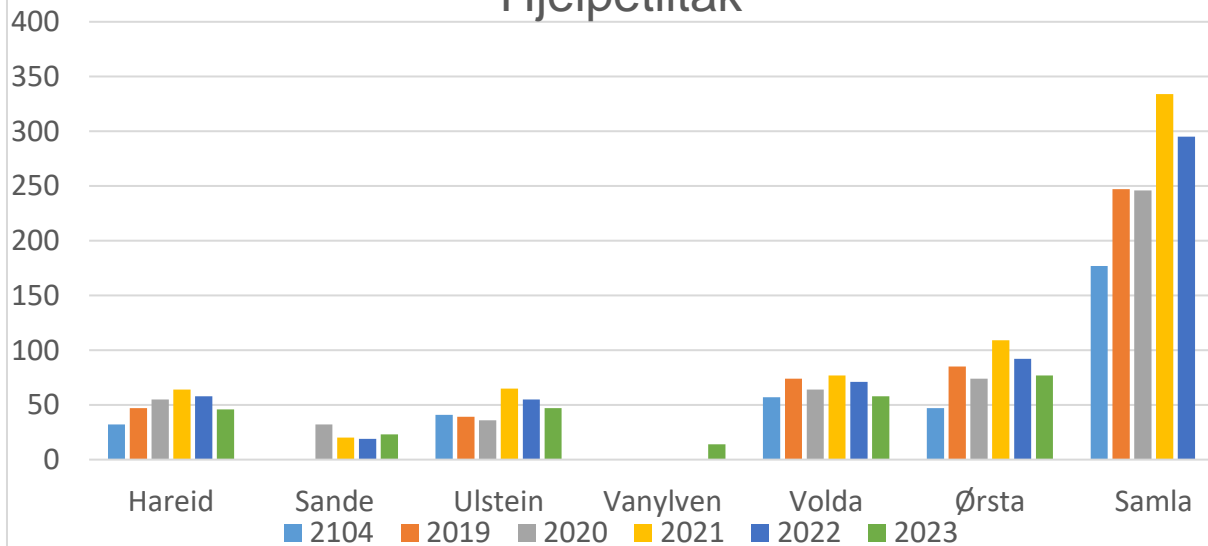
Tenesta rapporterer til Statsforvaltaren kvart halvår og til SSB ved kvart årsskifte. Tala under er henta frå rapporteringa til Statsforvaltaren.

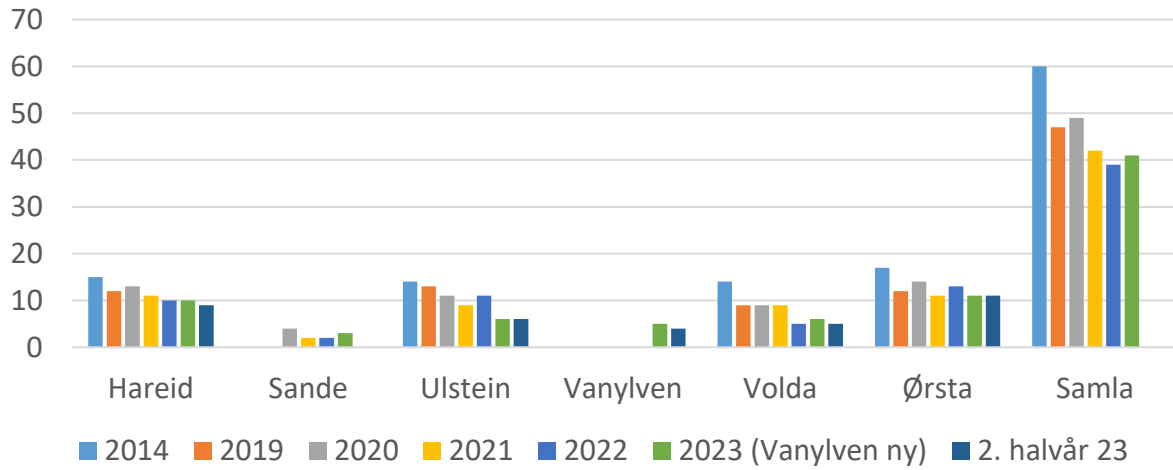
Undersøking

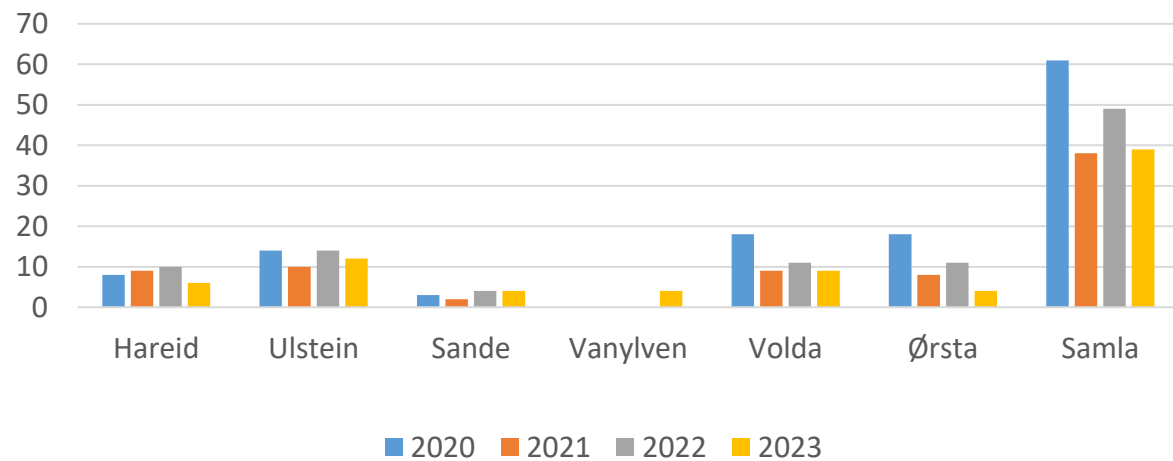
Hjelpetiltak

Under omsorg og på institusjon

Ettervern

RESULTATKVALITET

Frå 2021 til 2023 ser ein betring på fleire av indikatorane. Tal stillingar har auka, og det kan delvis forklare at talet på fristbrot i den interkommunale tenesta er redusert frå 34,4 % til 11,7 % første halvår 2023 og 17,6 % andre halvår 2023.

For saker som gjeld barn og unge i Volda kommune er det 0 % fristbrot i 2023.

Vidare har barn i hjelpetiltak med tiltaksplan i den interkommunale tenesta auka frå 60,6 % til 94,1 % i andre halvår 2023.

	Interkomm. BV	Fylket	Landet
Fristbrot i undersøkingssaker andre halvår 2023	17,6 %	5,7 %	6,5 %
Barn i hjelpetiltak med tiltaksplan andre halvår 2023	94,1%	92,3 %	92,3%
Barn i hjelpetiltak med evaluert tiltaksplan andre halvår 2023	92,8 %	82,5 %	81,5 %
Tal stillingar med fagutdanning pr 1000 barn 0-17 år	5,1	4,8	5,7

Kjelde: Bufdir kommunemonitor 2023 og Kostra

Desse tala vert nytta til informasjonen i eigarmøtet, som barnevernet har kvart år med ordførarar og kommunedirektørar frå kvar kommune, og i informasjonsarbeid overfor politiske fora og samarbeidspartar.

ØKONOMI

Årsavregning pr 04.02.24	120001	120003	120002	120005	120004	120006	
KOSTRA-funksjon	Hareid	Ulstein	Sande	Ørsta	Volda	Vanylven	Totalt
F244 Barnevernteneste, inkl kommunen sine advokatutgifter	6 046 654	9 969 965	2 516 280	11 840 530	10 988 169	2 475 915	43 837 513
F251 Tiltak i familien	478 748	331 497	553 892	413 164	1 055 973	179 278	3 012 552
F252 Tiltak utanfor familien	11 852 282	9 687 346	3 033 965	8 528 600	7 033 121	5 977 562	46 112 876
Samla refusjonskrav pr. kommune	18 377 684	19 988 808	6 104 137	20 782 294	19 077 263	8 632 755	92 962 941
Budsjett VISMA	17 587 288	16 570 569	3 519 539	25 431 916	16 597 672		79 706 984
Prognose Visma pr 21.12.23	18 417 288	19 833 069	5 721 539	21 083 916	19 310 173	8 859 901	93 225 886
HiÅ 21.12.23 minus prognose 21.12.23	(39 604)	155 739	382 598	(301 622)	(232 910)	(227 146)	-262 945
Utfakturert 2023 pr 04.02.2024	-18 417 288	-19 833 069	-5 721 539	-21 083 916	-19 310 173	-8 859 901	-93 225 886
Avrekning barnevern 2023 etter prognoser pr 21.12.2023	-39 604	155 739	382 598	-301 622	-232 910	-227 146	-262 945
Avrekning 2023	-39 604	155 739	382 598	-301 622	-232 910	-227 146	-262 945

Dei fleste av kommunane i samarbeidet fekk eit mindreforbruk ved slutten av året i forhold til budsjett, medan to kommunar fekk eit meirforbruk. Årsaka til dette er hovudsakeleg at kostnadene for statlege tiltak er så høge at det fører til store endringar både i innsparingar og utgifter. Ein ser også etter kvart effekten av at barnevernstenesta har utarbeidd eit føreseieleg system for godtgjering av fosterheimar.

Tal for 2023	Volda kommune	Fylket	Landet
Utgifter til barnevern pr barn i befolkinga 0-17 år	9 472 kr	11 455 kr	14 397 kr
Utgifter pr barn i barnevernet	152 101 kr	203 249 kr	219 881 kr
Utgifter pr barn som bur utanfor heimen	351 905 kr	530 345 kr	559 573 kr
Del av kommunen sine totale utgifter som blir brukt på barnevern	2,5 %	3,0 %	3,8 %

Buudir sin kommunemonitor 2023

Samanlikna med fylket og landet har Volda kommune etter måten låge utgifter til barnevern.

AVDELINGSLEIAR SI OPPSUMMERING OG VURDERING

Vanylven kommune kom inn i samarbeidet ved årsskiftet 2023. Det er spanande og kjekt å gjere seg kjend med ei ny kommune. Det utfordrar oss i høve omstillingsevne og gir praktiske utfordringar i høve køyrelengd og tidsbruk.

Tenesta har over fleire år budd seg på barnevernsreforma som vart sett i verk i 2022. Vi ser at reforma utfordrar oss i forhold til fagutvikling, organisering og behovet for å styrke tverrfagleg samhandling. Dette er spanande og krevjande arbeid. Ved årsskiftet 2023 vart ny barnevernslov gjeldande. Året har vore prega av å sikre at vi arbeider rett etter ny lov.

Talet på meldingar til tenesta held fram med å vere høgt. Vi erfarer at innhaldet i meldingane er alvorlege og komplekse. Talet på meldingar varierer mellom kommunane, men ein ser at alvorlighetsgraden og kompleksiteten i meldingane er den same. Vi ser at dette utfordrar kapasiteten i mottak/undersøking og vi arbeider med å finne gode løysingar for tenesta som heilheit slik at ein kan unngå fristbrot i undersøkingane. Vi erfarer at sjukefråvær, nytilsettingar o.a raskt får konsekvensar for korleis vi er i stand til å tilfredsstille krava som er stilt oss.

Vi erfarer at fleire av barna vi får melding om har alvorlege psykiske vanskar som gjer det krevjande for foreldra å gi barna god nok omsorg og oppfølging. Vi har fleire saker der rus hjå ungdom og foreldre er del av vanskaner. Vi er uroa over utviklinga i høve rusbruk blant svært unge. Desse problemstillingane utfordrar oss i forhold til tverrfagleg samhandling både internt i kommunane og med helseføretak og statleg barnevern.

Barn som fortel om vald frå foreldre er også ei aukande problemstilling. I dei fleste av desse sakene samarbeider vi med politiet og barna vert sendt til tilrettelagt avhøyr på barnehuset i Ålesund. Dette er krevjande for barna, foreldre og andre involverte og kan nokre gongar føre til at barna må hasteplasserast. Dette tek mykje av barnevernstenesta si tid og ressursar.

Alle kommunane i samarbeidet tek i mot auka tal flyktningar grunna krigen i Ukraina. Barnevernet har fått fleire saker som gjeld barn av flyktningar. Naturleg nok er ukrainske barn ein del av biletet. Sakene er til dels krevjande og akutte, og språkbarrieren gjer sakene ekstra utfordrande og tidkrevjande. Vidare er sakene utfordrande barnevernsfagleg, og tenesta har hatt behov for å søke hjelp både hjå konsulat og Bufdir si avdeling for utanlandssaker.

HELSESTASJON

Helsestasjonen er ei teneste for alle mellom 0 og 20 år og omfattar svangerskaps- og barselomsorg, helsestasjonsteneste 0-5 år, skulehelseteneste 6-20 år og helsestasjon for ungdom og studentar (HFUS). Vidare vert det gjennomført mottakssamtalar/oppfølging av flyktningar.

Kommunehelsetenestelova og nasjonale faglege retningslinjer er førande for tenestene ved helsestasjonen.

Helsestasjonen har i fleire år fått tilskot frå Helsedirektoratet, noko som har vore viktig for å få ein godt bemanna helsestasjon. Ulike stillingar har vore knytt til desse midlane. Helsestasjonen har også gjennom fleire år hatt eit godt samarbeid med Høgskulen i Volda og Studentsamskipnaden kring helsestasjon for studentar.

I Volda kommune vart det fødd 97 barn i 2023. Alle barn har ein lovfesta rett til oppfølging på helsestasjonen.

I 2023 var vi tilbake til ordinær drift etter ei krevjande tid med koronarestriksjonar. Helsestasjonen har ansvar for organisering og gjennomføring av influensa og koronavaksinering til risikogrupper.

STRUKTURKVALITET

Volda helsestasjonen held til i 1. høgda på rådhuset i Volda. I tillegg vert det drifta helsestasjon i Hornindal. Helsesjukepleiar har kontor/trefftid på alle skulane, ved Øyra, Bratteberg, Dalsfjord, Folkestad, Hornindal, Volda ungdomsskule og Volda vidaregåande skule.

Som dei *Nasjonale faglege retningslinjer for det helsefremmande og førebyggjande arbeidet i helsestasjon, skulehelseteneste og helsestasjon for ungdom* tilrår, er det tilsett jordmor, helsesjukepleiar og lege ved helsestasjonen. Vidare er det knytt fysioterapeut og psykolog til tenesta.

Volda kommune har ein geografi som gjer det naudsynt med ferje til og frå Folkestad og Dalsfjord, og det er lang reiseveg mellom Volda og Hornindal. Skulehelsetenesta skal dekkje 10 skular frå barneskule til vidaregåande skule.

Helsestasjonen har mange faste oppgåver som skal gjennomførast. Åtte faste konsultasjonar for gravide, 14 for alle barn i alderen 0-5 år, trefftid/oppfølging, vaksiner og undervisning/samarbeid i skulehelsetenesta. I tillegg kjem oppgåver knytt til oppfølging kring psykisk helse, funksjonshindringar, premature barn, kreft, rettleiing av foreldre, ungdomar og flyktningar, bruk av tolk, smittevern og testing av nykomne utanlandsstudentar, arbeidsinnvandrar og familiesameinte.

Både nasjonalt og lokalt har ein merka større pågang av personar med psykisk uhelse. I 2023 sette kommunedirektøren ned ei arbeidsgruppe med mandat og målsetting om å evaluere og vurdere tenestetilbodet vi har i Volda kommune og foreslå ein modell for ny organisering av tenestetilbodet.

TAL TILSETTE

Stilling	Årsverk inkl prosjektstillingar 2023
Jordmor	1,0
Helsesjukepleiar	9,9 (inkl. 0,8 sjukepleier vikar)
Helsestasjonslege	0,3
Psykolog	1,0
Fysioterapeut	0,6 (0,6% er prosjekt)
Merkantil	1,0
Familie- og ungdomsrettleiar	1,0 (engasjement)
Koordinator tidleg innsats	1,0
Folkehelsekoordinator	0,5

Helsestasjonen får etter søknad årlege tilskot frå Helsedirektoratet. Desse midlane vert nytta til mellombelse stillingar. Der kjem og midlar ifrå IMDI knytt til busetting av flykningar, som også vert brukt til mellombelse stillingar. I tillegg finansierte HiVolda og Studentsamskipnaden ei 20 % stilling helsesjukepleiar i 2023 knytt til helsestasjon for studentar.

Desse midlane er ein nødvendig og viktig ressurs for drifta av helsestasjonen. Den største utfordringa siste åra har likevel vore å finne vikar for helsesjukepleiarar og få tilsett helsesjukepleiar i ledige stillingar. Det har medført lange periodar med vakanse og/eller tilsettingar av anna faggruppe.

Merkantil tilsett sin viktigaste funksjon er å sjå til at brukarane unngår smitte ved helsestasjonen og klargjering før konsultasjon med helsesjukepleier, som til dømes vekt- og høgdemåling. I tillegg styrer ho logistikken med alle som kjem inn døra på helsestasjonen. Denne funksjonen er viktig for god omdømebygging.

	Årsverk helsesjukepleiar i helsestasjon- og skulehelsetenesta pr 10 000 innb 0-20 år	
	2022	2023
Volda	31,2	36,6
Kostragr 7	24,8	25,8
Fylket	30,4	29,7
Landet	24,9	25,2

	Årsverk i alt i helsestasjon- og skulehelsetenesta pr 10 000 innb 0-20 år	
	2022	2023
Volda	67,9	68,1
Kostragr 7	52,2	52,1
Fylket	54,0	56,6
Landet	52,4	53,3

Kjelde: Kostra

KOMPETANSE

Kommunen skal:

- *Legge til rette slik at tjenesten og personell blir i stand til å overholde sine lovpålagte plikter og slik at tilstrekkelig fagkompetanse sikres i tjenesten, jf. helse- og omsorgstjenesteloven § 4-1 første ledd bokstav c. og d.*
- *Sørge for å ha tilgang på nødvendig personell for de oppgavene tjenesten skal utføre og ha en hensiktsmessig arbeidsfordeling mellom personellet.*
- *Sørge for at arbeidstakerne har tilstrekkelig kunnskap og ferdigheter innenfor det aktuelle fagfeltet, jf. forskrift om ledelse og kvalitetsforbedring i helse- og omsorgstjenesten § 7.*

Å møte alle brukarar i alle aldrar og livssituasjonar gir behov for ulike kompetanse. Helsestasjonen har ei godt samansett faggruppe som skal ha tilstrekkeleg fagkompetanse.

Kursing i 2023:

Implementering av BTI er eit viktig arbeid med fokus på tverrfagleg arbeid og kome «tidleg inn» der barn og unge og deira familiar strevar. Det vart utarbeidd «flytskjema» som gjer arbeidet oversiktleg og viser dei ulike trinna i arbeidet.

Familie- og ungdomsretteleiar tok ICDP sertifisering i 2023. Familierettleiingsprogram ICDP har alle småbarnsfamiliar stor nytte av å gjennomføre, og er eit program som alle flyktningeforeldre må gjennomføre når dei kjem til kommunen.

Jordmor og helsesjukepleiarar i småbarnsteamet starta opp e-lærings kurs i ammeveiledning.

Kursdag for tilsette på helsestasjonen i regi av Stine Sofie stiftelsen i teori og bruk av Foreldrepakken i svangerskapet og i barnets første leveår.

ØKONOMI

	2023 kroner pr innbygger			
	Volda	Kostragr 7	Fylket	Landet
Netto driftsutgifter helsestasjon- og skulehelseteneste pr innb	1 044	1 078	1 019	1 023

PROSESSKVALITET

Helsestasjonen har avdelingsmøte torsdagar. Annakvar torsdag er det kort møte på 30 minutt og rettleiing med psykolog i forlenging av møte. Neste torsdag (annakvar torsdag) er det team møte i forlenging av avdelingsmøtet.

Helsestasjonsarbeidet er delt inn i «småbarnsteam 0-5 år» «skulehelseteam» «helsestasjon for ungdom og studentar» og «flyktningteam» Dei ulike teama har møter for planlegging og utviklingsarbeid sine arbeidsfelt.

Helsestasjonen har møte med barnevernstenesta og tannhelsetenesta 1-2 ggr pr år. Samarbeid med BUP har vi hatt gjennom deltaking ressursteam barnehage.

Kommunejordmor:

Jordmor sitt arbeid vert regulert i «Nasjonale faglige retningslinjer for svangerskapsomsorgen». Svangerskaps- og barselomsorga gir støtte og helsefremmande informasjon til foreldre gjennom samtale og kartlegging. Ved uro skal jordmor i samarbeid med foreldre, fastlege, helsesjukepleiar, kommunale instansar eller spesialisthelsetenesta, finne ut kva tiltak som kan vere aktuelle. Tverrfagleg og tverrsektorielt samarbeid er ein viktig del av arbeidet. Alle nybakte foreldre skal ha tilbod om heimebesøk av jordmor innan 48 t etter utreise frå sjukehuset.

Helsesjukepleiar:

Helsesjukepleiarane sitt arbeid vert regulert gjennom «veileder for helsestasjon og skolehelseteneste». Dei tilsette er inndelt i team, alt etter kva fagområde dei arbeidet på:

- Jordmor og helsesjukepleiarar som har gravide og barn 0-5 år (småbarnsteam)
- Helsesjukepleiarar i skulehelsetenesta (skulehelseteam)
- Helsestasjon for ungdom og studentar (HFUS-team) og flyktningarbeid (flyktingteam)

Foreldrerettleiing: I samarbeid med koordinator for støttetiltak i barnehage, gir helsestasjonen tilbod om COS-kurs. Dette er eit foreldrerettleiingskurs for foreldre over 7-8 kursøker. Det er bestemt at helsestasjonen har to kurs i året på helsestasjonen og koordinator for støttetiltak gir tilbod om to digitale kurs.

Det er gjennomført ICDP-kurs på helsestasjonen for foreldre med barn 0-2 år. I tillegg har helsesjukepleiar ICDP kurs for minoritetar.

HFUS er eit lovpålagt drop-in tilbod for ungdom opp til 20 år, og i Volda også for studentar utan øvre aldersgrense. Tilbodet er lokalisert ved helsestasjonen. På tysdagar er det helsesjukepleiar og lege til stades kl 14.00-16.00, medan det torsdagar er 2 helsesjukepleiarar til stades kl 14.00-16.00.

Fysioterapeut gjennomfører individuelle vurderingar av småbarn, gjennomfører grupper for småbarn og på skular, og er med i undervisning i klasser og foreldremøte.

FUR (foreldre og ungdomsrettileiar) er utdanna barnevernspedagog, og har god kompetanse på arbeid med ungdom. Ho har vore nytta inn i grunnskulen og vidaregåande skule med trefftid og oppfølgjande samtalar. Ho har jobba med foreldrerettleiing i tett samarbeid med helsesjukepleiarar og psykolog.

Kommunepsykolog:

Psykolog er det stor etterspørsel etter. Ein stor del av stillinga vert nytta til individuelle samtalar. Målet er å redusere tal på konsultasjonar og auke det førebyggjande arbeidet. I tillegg til rettileiing av tilsette, deltek psykologen på mange TSG-grupper, ressursgrupper og i kriseomsorgsgruppa. I 2023 vart det tilsett ny psykolog ved helsestasjonen. Som ein del av spesialiseringa, vil psykologen jobbe 50 % systemretta og 50 % pasientretta arbeid.

TVERRFAGLEG SAMARBEID

For å få til ei god førebyggjande og helsefremjande teneste, er tverrfagleg og tverrsektorielt samarbeid og samhandling naudsynt. Ved helsestasjonen er samarbeid med barn/ungdom og foreldre det viktigaste, saman med samarbeidet med dei tilsette i barnehagar og skular.

Tverrfaglege samhandlingsgrupper (TSG) har fire møter i alle barnehagar og skular. Arbeidet i desse gruppene skal sikre at fleire fagområde og profesjonsgrupper samarbeider for å sikre at barn og unge får eit heilskapleg og godt tilbod så tidleg som råd er.

Jentegrupper/gutegrupper og undervisning i klasser er viktige førebyggjande tiltak som vert gjennomført i samarbeid med skulen, fysioterapeut og FUR.

Helsestasjonen deltek i på samarbeidsmøte kring barn med særskilte behov. Foreldre, barnehage/skule, helsestasjon, PPT, barnevern, spes.ped og BUP er viktige samarbeidspartar i slike møte. Barn med samansette behov og rett til koordinator og individuell plan, kan få tilbod

om å nytte det digitale verktøet *Sampel* til samarbeidsmøter og individuell plan. Dette knytt saman tenesteytar og foreldre/brukarar.

Ressursteam for barnehage og ressursteam for skule har hatt møte annankvar månad. Barnehagar, skular og familiar som har behov for ei tverrfagleg rådgjeving, har høve til å melde inn saker til ressursteama. Dette er eit lågterskeltilbod, men har vore lite brukt. I påvente av ny teneste «barn og familie» er det bestemt å legge dette tilbodet på is for å vurdere om evt ein ny modell for «ressursteam»

Helsestasjonen er også deltakande i eit interkommunalt samarbeid i Sjustjerna.

Facebook og Snapchat vert nytta for å nå ut med informasjon til brukarar av helsestasjonen.

Både psykolog og helsesjukepleiar/FUR er medlemmer i kriseomsorgsgruppa i Volda kommune.

RESULTATKVALITET

	Del barn (prosent)			
	2023			
	Volda	Kostragr 7	Fylket	Landet
Heimebesøk av jordmor innan tre døgn	93,9	70,7	47,9	63,4
Heimebesøk av helsesjukepleiar til nyfødde	81,6	93	66,2	87,3
Undersøkt grunnskule 1. klasse	63,9	97,5	70,8	95,6
Undersøkt ved 2-års alder	86,6	100,8	81,6	100,8
Undersøkt ved 4-års alder	82,4	98,4	71,0	97,4
Undersøkt 8. leveveke	90,8	99,2	78,9	97,8

RESULTAT FRÅ ELEVUNDERSØKINGA

Er du nøgd med skulehelsetenesta på skulen?	Svært nøgd	Nøgd	Ganske nøgd	Litt nøgd	Ikkje særleg nøgd
2023	22,3	39,2	20,6	*	*
2022	26,2 %	38,8 %	17,3 %	*	*

*Resultata er prikkja

Resultata frå Elevundersøkinga viser at ein stor del av elevane er nøgde med skulehelsetenesta, men det er ein nedgang på dei høgaste scora frå 2021 til 2022.

VAKSINASJON

Volda kommune har ansvar for at risikogrupper skal få tilbud om influensa og koronavaksine. Organisering og gjennomføring av vaksinerer er lagt til helsestasjonen. Hausten 2023 var det fire vaksinedagar på Uppheim. Etter vaksinedagane var det stor pågang for å få vaksine etter at Folkehelseinstituttet oppmoda fleire om å ta vaksine. For å møte den store pågangen hadde helsestasjonen fleire dagar med vaksinerer på helsestasjonen i etterkant av vaksinedagane på Uppheim. Nytt i 2023 var at tilsette i barnehage, skule, flyktingtenesta fekk tilbud om å få influensavaksine. Vidare har helsestasjonen hatt tilbud om koronavaksinerer ein dag i månaden etter krav om at kommunen skal ha eit slikt tilbud til risikogrupper.

FOLKEHELSEPROFIL

Sidan ein rekk å ta den med i Tilstandsrapporten for 2023, vert folkehelseprofilen for 2024 teke med.

Folkehelseinstituttet lagar kvart år ein folkehelseprofil som skal spegle tilstanden i kommunane. I 2024 er det eldre si helse som er tema, men også andre interessante indikatorar i profilen.

Volda kjem godt ut på mange av indikatorane, men ein kan merke seg at Volda

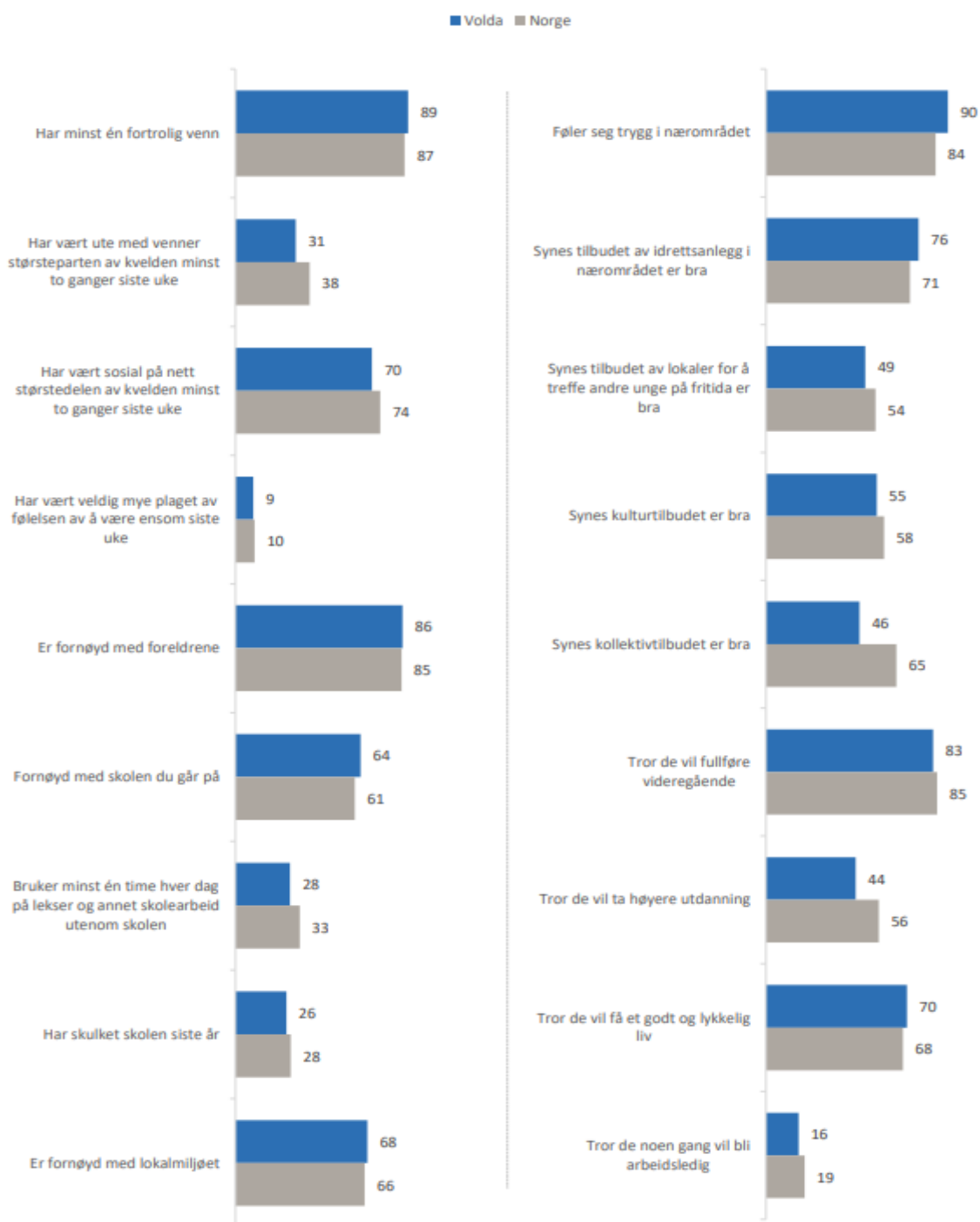
- har fleire enn i landet elles som har vedvarande låg inntekt
- har færre unge som står utanfor enn i landet elles
- sine innbyggjarar har høgare forventa levealder i Volda enn i landet elles

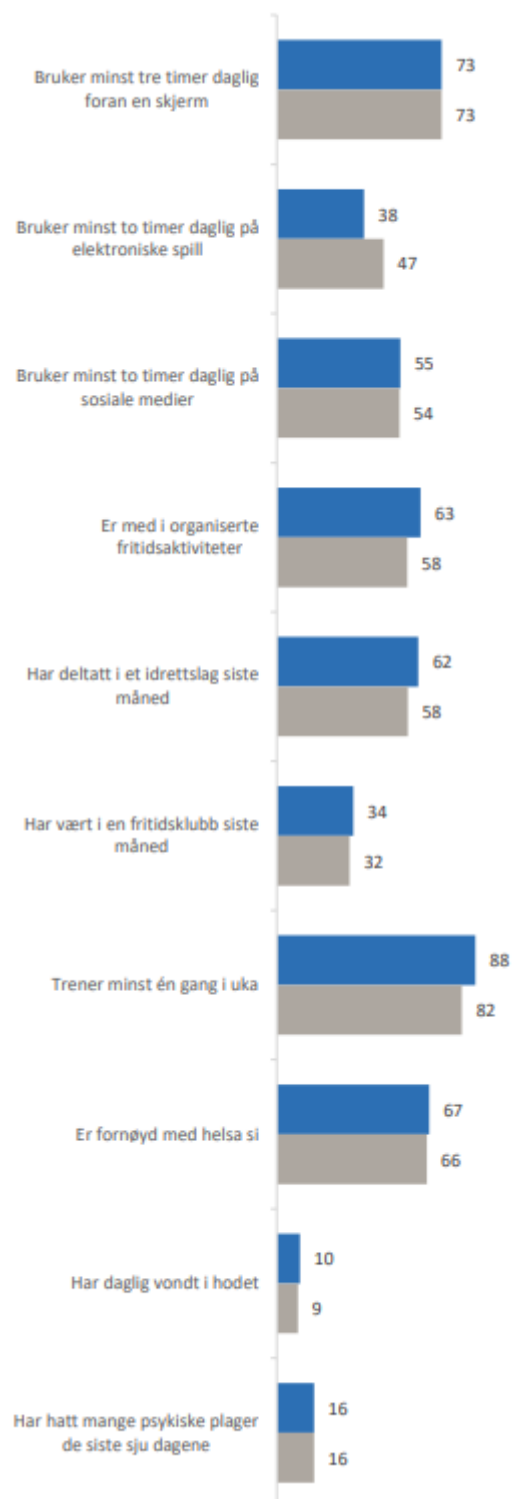
Tema	Indikator (klikkbare indikatornavn)	Kommune	Fylke	Norge	Enhet (*)	Folkehelsebarometer for Volda
Befolning	1 Andel barn, 0-17 år	20,2	20,4	20,3	prosent	
	2 Andel unge eldre, 65-79 år	14,7	15,7	13,9	prosent	
	3 Andel over 80 år	5,5	5,2	4,5	prosent	
	4 Andel 80 år+, framskrevet til 2050	9,6	11,6	10,4	prosent	
	5 Personer som bor alene, 75 år +	37,2	40,8	42,0	prosent	
	6 Befolningsvekst	1,4	0,95	1,2	prosent	
Oppvekst og levekår	7 VGS eller høgere utdanning, 30-39 år	86	80	81	prosent	
	8 Vedvarende lavinntekt, alle aldre	10,6	8,5	9,8	prosent	
	9 Inntektsulikhet, P90/P10	2,6	2,6	2,8	-	
	10 Leier bolig, 45 år +	11,7	11,7	12,4	prosent	
	11 Bor trangt, 0-17 år	15	13	18	prosent	
	12 Gjeld større enn 3 ganger inntekt	15,7	17,1	20,8	prosent	
	13 Unge som står utanfor, 15-29 år	8,9	8,8	9,5	prosent (a,k)	
	14 Stønad til livsopphold, 20-66 år	15,2	16,8	17,4	prosent (a,k)	
	15 Laveste mestringsnivå i lesing, 5. tr.	28	27	24	prosent (k)	
	16 Gjennomføring i vdg. opplæring	82	82	80	prosent (k)	
	17 Høy tilfredshet, Ungdata 2023	52	49	51	prosent (a,k)	
Miljø, skader og ufykker	18 Valgdeltakelse	66,7	63,0	62,4	prosent	
	19 Drikkevann, hygienisk og stabilt	18,1	84,2	93,4	prosent	
	20 Luftforurensning, eksponert (ny def.)	0	0,5	46	prosent	
	21 Trygt i nærmiljøet, Ungdata 2023	90	89	84	prosent (a,k)	
	22 Med i fritidsorganisasjon, Ungd. 2023	64	61	59	prosent (a,k)	
Helse- relatert atferd	23 Trener sjeldnere enn ukentlig, 17 år	27	29	28	prosent (k)	
	24 Skjermtid over 4 timer, Ungd. 2023	42	45	43	prosent (a,k)	
	25 Røyking, kvinner	-	2,4	2,4	prosent (a)	
Helsestatus	26 Forventet levealder, menn	81,6	80,8	80,3	år	
	27 Forventet levealder, kvinner	85,7	84,6	84,0	år	
	28 Utd.forskjeller i forventet levealder	6,3	4,2	5,1	år	
	29 Overvekt og fedme, 17 år	24	24	22	prosent (k)	
	30 Psykiske sympt./lidelser, 0-74 år	170	165	168	per 1000 (a,k)	
	31 Muskel og skjelett, 0-74 år	330	341	313	per 1000 (a,k)	
	32 Hjerte- og karsykdom	17,6	16,9	17,2	per 1000 (a,k)	
	33 Tykk- og endetarmskreft, nye tilfeller	89	95	84	per 100 000 (a,k)	
	34 Vaksinasjonsdekning, influensa, 65 år+	68,8	62,3	62,3	prosent	

UNGDATA- UNDERSØKING 2023

Ungdata-undersøkingsen vart gjennomført vinteren 2023. Resultata vart vist i Tilstandsrapporten 2022, men ein vel å presentere resultata for ungdomssteget på nytt i Tilstandsrapporten 2023. Det store biletet viser at dei fleste ungdomsskuleelevane i Volda trivest og har det bra. På dei fleste spørsmåla svarar elevane mest slik ungdom elles i landet har svart. Likevel skil ungdom i Volda seg ut ved at dei trenar meir, er meir nøgde med skulen dei går på, og dei kjenner seg trygge i nærmiljøet.

Ungdomssteget

AVDELINGSLEIAR SI OPPSUMMERING OG VURDERING

Som primærhelseteneste møter helsestasjonen alle aldersgrupper frå gravide og opp til 25 år. Dei fleste har det godt, men ein møter også dei som har utfordringar.

I 2023 vart det fødd 97 barn i kommunen og jordmor gir tilbod om tidleg heimebesøk til alle.

Helsestasjon for ungdom og studentar fungerer godt. Det er flest studentar som nyttar tilbodet, og samla er det nær dobbelt så mange jenter som gutar.

I 2023 vart det tilsett ny psykolog. Tidlegare erfaringar har vist at individuelle konsultasjonar langt på veg har gått framfor systemretta arbeid som råd og rettleiing av tilsette. Den nytilsette psykologen har teke til med spesialisering, og i dette spesialiseringsløpet er det eit krav om at tida skal fordelast likt mellom individretta og systemretta arbeid.

Helsedirektoratet sine tilskotsordningar er positive, men arbeidskrevjande med tanke på søknader, utlysingar, tilsettingar, opplæring og rapportering. Avdelingsleiar har brukt mykje ressursar til dette arbeidet.

Helsestasjonen har ansvaret for å organisere og gjennomføre influensa- og koronavaksinering. Nytt i 2023 var at tilsette i barnehage, skule, barnevern og flyktingtenesta fekk tilbod om å få influensavaksine.

Helsestasjonen har lokale som treng oppgradering. Dårlig lydisolering mellom kontora er ei stor utfordring som gjer krav om teieplikt vanskeleg å halde.

Pr i dag har ungdomsskulen, Øyra og Dalsfjord gode lokale til skulehelsetenesta.

BARNEHAGE

Barnehagen er første trinn i utdanningsløpet. Samfunnsmandatet er at barnehagen i samarbeid og forståing med heimen skal ivareta barna sine behov for omsorg, leik og fremje læring og danning. Forsking syner at småbarnshjernen er særleg mottakeleg og sensitiv for stimulering, noko som har betydning for seinare utvikling og læring. God støtte til barn i barnehagealder har større innverknad på barna si utvikling enn tiltak seinare i livet. Barnehagar med høg kvalitet kan medverke til at barn får ein god barndom, vere helsefremjande, førebyggjande og bidra til å jamne ut sosiale skilnader.

BARNEHAGEMYNDE

Volda kommune er lokal barnehagemyndede og skal sjå til at alle barn får eit pedagogisk og trygt barnehagetilbod i samsvar med barnehagelov og rammeplan. Kommunen har ansvar for planlegging, kvalitetsutvikling og tilsyn med kommunale og private barnehagar. Barnehagemyndede har tre verkemidlar: rettleiing, tilsyn og godkjenning. Risikovurdering skal ligge til grunn for val av verkemiddel.

Barnehagemyndede har to digitale møte i året med eigarar av private barnehagar.

Kommunen har ei utfordrande rolle når ein skal føre tilsyn og godkjenne eigne barnehagar. Det er viktig at kommunen er medviten på å skilje rolla kommunen har som barnehagemyndede og som barnehageeigar. Barnehagemyndede frå kommunane på Søre-Sunnmøre besøkte Ålesund kommune i februar for å lære og høyre korleis dei har arbeidd med å godkjenne og re-godkjenne barnehagar i nye Ålesund kommune. Barnehagemyndede er i gang med arbeidet med å lage plan og starte arbeidet med å godkjenne og re-godkjenne barnehagar.

STRUKTURKVALITET

BARNEHAGEPLASSAR

Volda kommune har 8 kommunale- og 6 private heildagsbarnehagar. Det er 584 barn per 15.12.23 i barnehage, og fordelinga mellom kommunal og privat barnehage er om lag 60/40.

Volda kommune har ansvar for å sikre at kommunen har nok barnehageplassar. Oversikta viser tal barn i prosent som hadde barnehageplass:

Kjelde: Kostra	Volda	Kostragr 7	Møre og Romsdal
2022	95,9	93,3	94,9
2023	94,8	93,3	95,6

Barn som fyller eitt år seinast innan utgangen av november, har rett til ein barnehageplass innan utgangen av månaden barnet fyller eitt år. Utfordring til ein del foreldre er at barn som fyller eitt år etter utgangen av november ikkje har rett til barnehageplass før august året etter.

Det er framleis auka barnetal i indre Volda. Auka kapasitet i Austefjord barnehage er medverkande til at alle barn kan få tilbod om barnehageplass i indre krins. Fleire barn som bur på Mork og Lid fekk ikkje barnehageplass i Mork barnehage dette året, men komande barnehageår har alle fått tildelt plass. Folkestad barnehage har eit relativt stabilt barnetal. I Dalsfjorden har Lauvstad barnehage noko lågare barnetal enn det har vore ein periode. Komande barnehageår er det i sentrum i hovudsak Bratteberg barnehage som har ledige plassar. I år, som i fjor, var det barn som ikkje fekk tildelt barnehageplass i løpet av våren.

Tilbakemelding frå nokre av styrarane dette året er at barn har fått tildelt barnehageplass utan at kompetent personale har vore på plass og at dette er den største emosjonelle slitasjen på personalet som står i situasjonen.

OPEN BARNEHAGE

I tillegg til heildagsbarnehagar har kommunen ein privat open barnehage. Volda opne barnehage er eit gratis barnehagetilbod der omsorgspersonar er saman med barnet heile opningstida. For dei med barn i alderen 0-1 år eller som kjem flyttande til kommunen, er dette ein fin måte å bli kjent med andre på.

ØKONOMI – KOSTNADSNIVÅ, TILSKOT TIL PRIVATE BARNEHAGAR OG REDUSERT FORELDREBETALING

2023	Volda	Kostragr. 7	Møre og Romsdal
Netto driftsutgifter per innb. 1-5 år i kroner	214 511	211 795	219 006
Brutto driftsutgifter andel av totale utgifter (prosent)	11,4	11,7	10,6
Korrigerte brutto driftsutgifter i kr. per barn i kommunal barnehage	195 758	198 069	208 957

Kjelde: Kostra

Kommunen skal etter forskrift om tildeling av tilskot til private barnehagar sikre at private barnehagar vert likeverdig handsama med dei kommunale barnehagane. Grunnlag for tilskot er kommunen sitt rekneskap for barnehagedrift i dei kommunale barnehagane to år tilbake i tid.

TILSKOTSSATS PRIVATE BARNEHAGAR

	Volda kommune 2023	Nasjonal 2023	Volda kommune 2024	Nasjonal 2024
Barn 0-2 år	262 473	262 800	283 396	287 500
Barn 3-6 år	129 259	130 000	143 105	145 500
Kapitaltilskot per plass	11 800	11 800	12 900	12 900

Private barnehagar kan, med bakgrunn i vedtektene sine, gi tilbod til barn som ikkje bur i kommunen. Volda kommune søker bustadkommunen om refusjon av kostnader til ordinær drift. Det er då nasjonal sats som er grunnlaget for refusjon. Det er barn frå Ørsta kommune som nyttar barnehageplass i Volda kommune. Volda kommune har også barn som nyttar barnehageplass i private barnehagar i andre kommunar.

Foreldre skal ikkje betale meir enn makspris for ein barnehageplass, og det er Stortinget som fastset kor mykje ein skal betale. Betaling for kost kjem i tillegg. Det er innført følgjande moderasjonsordningar:

- søskenmoderasjon for barn i barnehage
- redusert foreldrebetaling / gratis kjernetid på grunn av låg inntekt.

Foreldrebetaling skal reknast ut frå hushaldet si samla skattepliktige kapital- og personinntekt. Dersom maksprisen er høgare enn 6 prosent, skal familiar som har søkt, få innvilga redusert foreldrebetaling. Er barnet mellom 2 og 6 år får ein etter søknad innvilga 20 timar gratis opphaldstid per veke.

Tal på familiar med redusert betaling i barnehagane har stabilisert seg, og det kan tyde på at ordninga no er godt kjent.

Tal på familiar	2015	2018	2020	2023
Redusert foreldrebetaling og 20 t. gratis opphaldstid	37	72	75	75

Kjelde: Basil pr 15.12.23

Vigilo (oppvekstadministrativt program) bidreg til at alle foreldre får informasjon om ordninga når dei søker barnehageplass. Administrasjonen har fått letta arbeid ved at ein har tilgang til Skatteetaten og kan hente opplysningar om inntekt. Likevel er det slik i Volda kommune at det stort sett er anna dokumentasjon som vert lagt til grunn frå foreldre. Dette då det oftast er endring frå fjorårets skattemelding, til dagens inntekt. Det må, som tidlegare, også gjerast ei vurdering av kvar enkelt søknad, og gjerast vedtak.

KOMPETANSE

KOMPETANSESTRATEGIEN «BARNEHAGEN FOR EN NY TID» NASJONAL BARNEHAGESTRATEGI MOT 2030

Regjeringa sin nye barnehagestrategi har tre satsingsområde som skal medverke til at alle barn skal ha tilgang til eit likeverdig barnehagetilbod i heile landet.

1. Auka kompetanse

- Minst 60 % barnehagelærarar
- Minst 25 % fagarbeidarar
- Meir kunnskap om bemanningssituasjonen om og barnehagen sitt arbeid med trygt og godt barnehagemiljø

2. Fjerne økonomiske hinder for å gå i barnehage

- Halde maksimalprisen låg og vurdere moderasjonsordningane
- Vurdere strengare regulering av kostpengar i barnehagen
- Styrke innsatsen i området med intergrerings-, språk- og levekårsutfordringar
- Har nedsett ei ekspertgruppe som skal sjå på viktigheita av barnehage, skule og SFO for sosial utjamning og sosial mobilitet

3. Betre styring

- Kommunen skal ha større moglegheit til å bestemme finansiering og krav til barnehagar
- Offentlege tilskot og foreldrebetaling skal gå til drift av barnehagar og stimulere til kvalitetsutvikling
- Private barnehagar skal vere ein del av det kommunale velferdstilbodet, ikkje eit investeringsobjekt for kommersielle interesser

Utdanning per 15.12.23	Volda kommune (kommunale og private) %	Nasjonalt gjennomsnitt %
Barnehagelærar	52	41
Tilsvarande bhg.lærar utd.	1,8	1,4
Anna ped.utdanning	1,2	1,8
Anna høgare utdanning	1,8	1,8
Barne- og ungdomsarbeidar	10,2	22,9
Anna fagarbeidar utd.	4,0	4,9
Assistent	29	26

Kjelde: Barnehagefakta.no

	Volda kommune (kommunale og private) 2022	Nasjonalt gjennomsnitt 2022	Volda kommune (kommunale og private) 2023	Nasjonalt gjennomsnitt 2023
Barn per tilsett	5,4	5,7	5,6	5,7
Barn per barnehagelærer	10,2	13,3	10,4	13,5

Kjelde: Barnehagefakta.no

Volda kommune har høg dekning av barnehagelærarar i kommunale og private barnehagar. Det er eit kvalitetsstempel. Ulempa er at det ikkje er fullt ut kompensert for plantida til barnehagelærarane. Konsekvensen er at minimumskrava som barnehagane i utgangspunktet oppfyller, gjeld nokre timar per dag, og ikkje heile opningstida. I Volda kommune er bemanninga styrka for 1-2 åringane, og det kjem i møte noko av utfordringa som er knytt til plantida.

Oversikta viser at det er færre barne- og ungdomsarbeidarar i kommunen enn gjennomsnittet nasjonalt. Det er 8 av 14 barnehagar som har barne- og ungdomsarbeidarar. Dette er noko barnehageeigar vil følgje opp i møte med barnehageeigar.

Det er færre søkjarar til barnehagelærerutdanninga ved Høgskulen i Volda, og på sikt er ein uroa over dette, sidan ein vil trenge fleire barnehagelærar framover. Barnehagane har så langt ikkje hatt utfordring med å få søkjarar til barnehagelærarstillingar ved hovudutlysinga. Utfordringa dette året har vore å få aktuelle søkjarar til stillingar i løpet av barnehageåret.

Vidareutdanning

Fem barnehagelærarar tek vidareutdanning i spesialpedagogikk barnehageåret 2023/2024. Det var to som takka nei til studieplass og fem som fekk avvist søknaden av barnehageeigar.

SAMARBEID MED NAV ARBEIDSLIVSSENTER – BRANSJESATSING BARNEHAGE

Barnehage er ein av sju bransjar under IA-avtalen som det blir retta ekstra innsats mot, med tanke på høgt sjukefråvær og helseslitasje. Barnehagane har etablert eit tett samarbeidd med NAV Arbeidslivssenter og NAV lokalt. Nytt tiltak dette året er at ein NAV-rettleiing er i Volda ein gong per mnd. Styrar kan då, åleine eller saman med den sjukmelde, få rettleiing og råd i høve oppfølgingsarbeidet.

Partane i IA-avtalen er samde om å redusere sjukefråvær og fråfall frå arbeidslivet gjennom å arbeide med å førebygge arbeidsmiljøarbeid og lange, gjentakande sjukefråvær. Skal vi nå dette må vi ha fungerande partssamarbeid. NAV-Arbeidslivssenteret, hovudverneombod, hovudtillitsvalde i Utdanningsforbundet, Fagforbundet og avdelingsleiar har etablert eit samarbeid med fleire møtepunkt gjennom året.

Aktivitetar dette barnehageåret:

- Felles fagdag 18. august med alle tilsette i Voldabarnhagen
- Barnehageleiar møte 13. desember
- Digitalt møte 30. mai med alle tilsette i Voldabarnhagen

Det er svært positivt at nærveret i barnehagane har auka. Det er mykje som tyder på at tett oppfølging over år og merksemd på arbeidsmiljøet har vore positivt for barnehagane. Eit anna viktig tiltak er auka bemanning for avdelingane med 1 – 2 åringar.

PROSESSKVALITET

Lov om barnehagar og rammeplanen for barnehage legg vekt på prosesskvalitet, og det er ikkje tradisjon for at ein måler kva barna har lært i barnehagen. Rammeplanen er barnehagen sitt styringsdokument for innhald og har same fagområde som i skulen. Rammeplanen legg føringar for korleis styrar, pedagogisk leiar og anna personale må legge til rette for at barna skal få møte dei ulike fagområda og bidra til positiv heilskapleg utvikling som legg vekt på omsorg, danning, leik og læring.

Kompetanseutviklinga dei siste åra har medverka til gode føresetnader for felles forståing og samanheng i fagmiljøet i barnehagen og mellom leiarane.

UTVIKLINGSARBEID

Dei kommunale- og private barnehagane har tradisjon for å samarbeide, det er god delingskultur og det meste av kompetanseheving vert gjort i fellesskap. Barnehagane har dei siste åra gjennomført fleire kartleggingar, mellom anna knytt til *Betre Tverrfagleg Innsats (BTI)*, *KOSIP (Kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkluderande praksis)* og arbeid med betre helsetenester for barn og unge.

Ein del av etterarbeidet er gjennomført i samarbeid med andre internt i organisasjonen eller eksternt i Sjustjerna. Rapportane frå BTI og Kosip har gitt oss nyttige indikasjonar for kompetanse og kvalitet i barnehagane i Volda. Evaluering av rutinar for foreldresamarbeid der både foreldre og personale har medverka, har medført til ei styrking av arbeid med tilvenning og styrking av overgangar. Voldabarnhagen fylgjer nyaste småbarnsforskinga «Liten og ny- foreldreaktiv tilvenning i barnehagen».

Sidan arbeidet med psykisk helse starta i 2012 har personalet fått auka kunnskapen om psykiske helse til barn i alderen 1- 5 år. Vi held fram arbeidet med å implementere og bevare ny kunnskap og kompetanse i organisasjonen. Tryggleikssirkelen (COS-P) og «Se Barnehagebarnet innenfra» (SBI) bygger på tilknytningsteori og fremmer relasjonsbygging og er gode verkty for foreldre og tilsette.

Nye og oppdaterte rutinar dette barnehageåret:

- ✓ BTI modell barnehage – flytskjema og rutine for oppfølging «laget rundt barnet»
- ✓ Foreldresamarbeid - foreldreaktiv tilvenning
- ✓ Plan for samanheng barnehage - skule for barn som treng ekstra støtte
- ✓ Førebyggjande arbeid med psykososialt barnehagemiljø jf. Bhg.lova §§ 41-43

Det viktige arbeidet no er å syte for forankring og implementering slik at alle brukar dei aktivt. Rutinane skal sikre at tilsette handlar på ein fagleg god måte og vere ei støtte i det daglege arbeidet. Fagleg praksis vil då vere tufta på kunnskap om barn si utvikling, i motsetnad til privat og tilfeldig praksis. Det vil vere rom for ulikskapar og grad av autonomi.

REGIONAL ORDNING FOR KOMPETANSEUTVIKLING FOR BARNEHAGE (REKOMP)

Rekomp er barnehagebasert kompetanseutviklingstiltak og involverer heile personalgruppa i partnerskap med Høgskulen i Volda. Det overordna temaet for barnehagane og skule er; Inkluderande læringsmiljø, leik, språk og lesing.

Det er om lag to år sidan styrarane signaliserte at det var behov for ei satsing på ASK, *alternativ supplerande kommunikasjon*, i Voldabarnhagen. Det er behov for å auke kompetanse kring inkludering av ASK saman med talespråket. Skal barnehagen vere ein inkluderande arena for alle er det avgjerande at barnehagen legg til rette det allmennpedagogiske tilbodet slik at alle barn opplever å ha ein plass i fellesskapet. Bruk av teikn og symbolbilete bidreg til at barn og tilsette får auka kunnskap relatert til ASK som kommunikasjonsform, noko som vil gjere at barn som er avhengig av alternativ kommunikasjon får fleire kommunikasjonspartnarar å vende seg til i barnehagen.

PPT har også kompetanseheving i nokre av barnehagane. Barnehagane har fokus på inkluderande språkmiljø i barnehagane.

Leiarutvikling - Sjustjerna

Leiarane har to leiarsamlingar kvart år saman med leiarane frå barnehage og skule i Sjustjerna. Tema er leiing av laget rundt barnet. Gjennomføring av endringsarbeid i eigen organisasjon står sentralt, og Høgskulen i Volda har bidrege med fagleg påfyll. Elles har ein merksemd på deling av kompetanse på tvers av kommunar, samarbeid internt i den enkelte kommune, i tillegg til at leiarane får prøve ulike verktøy som dei kan ta med seg tilbake til eiga eining.

Sjustjerna si satsing på leiaropplæring har teke eit steg vidare til dei pedagogiske leiarane i barnehagen, noko som fremmer implementeringsarbeidet.

Alle desse grepa styrkjer kvarandre og er i tråd med måla i oppvekstplanen.

INKLUDERING – PSYKOSOSIALT MILJØ

Inkludering er eit overordna prinsipp i visjonen vår om trygge barn, unge og vaksne som deltek, meistrar og lærer. Eit godt psykososialt miljø er avgjerande for barn si læring og utvikling.

Mobbing og krenkingar i barnehagen kan vere vanskeleg å avdekke, men forskning viser at eit medvite personale med høg relasjonskompetanse har evne til både å avdekke og førebygge mobbing. Det førekjem mobbing/utestenging av barn i barnehagen, også i Volda kommune. Ein er i gang med å revidere rutine for førebyggjande arbeid med psykososialt barnehagemiljø jf. bhg.lova §§ 41-43.

Barnehagen skal legge til rette for og oppmuntre til at barna kan få gitt uttrykk for sitt syn på barnehagen og delta aktivt i planlegging av verksemda. Synspunkta til barna vert vektlagt i samsvar med alder og modning, og dei skal ikkje få meir ansvar enn dei er rusta til å ta.

Tilbakemelding frå styrarane i kommunale og private barnehagar er at den største utfordringa med å sikre barn eit godt læringsmiljø er låg bemanning gjennom dagen. Det samsvarar med observasjonar og refleksjon frå koordinator for støttetiltak barnehage. Dei tilsette har god kompetanse, men barnehagane har ikkje rammevilkår som gjer det mogleg å vere tett på gjennom dagen. Styrking av det ordinære tilbodet vil redusere behovet for særskilte individuelle tiltak. Det vil igjen kunne medføre kortare venteliste hos PPT då barnehagane i større grad vil kunne ta hand om utfordringane innanfor det allmennpedagogiske tilbodet.

NETTVERK OG TVERRFAGLEG SAMHANDLING

Nettverka skal sikre fagleg utvikling på «sitt» område, og vere ein arena for erfaringsutveksling og samhandling. Dette året har ein hatt følgjande nettverk:

- ✓ Spesialpedagogisk nettverk
- ✓ COS-nettverk
- ✓ Nytt på nytt (oppfølging av nyutdanna barnehagelærarar)
- ✓ Barnehageleiarmøte
- ✓ TSG (tverrfagleg samhandlingsgruppe)

Tilbakemelding frå ein styrar:

«TSG-møta er både nyttige og viktige. Vi opprettar relasjonar, avstanden til dei ulike instansar opplevast kortare, og vi får betre kunnskap og forståing om kvarandre sitt arbeid. Vi lærer og utviklar oss.»

FELLES SU/FAU-MØTE MED FUB (FORELDREUTVALET FOR BARNEHAGAR)

Det vart arrangerte eit fellesmøte i starten av barnehageåret. Det var FUB som hadde regien på det digitale fellesmøtet. Dette møte var veldig positivt og gav SU/FAU ein god start på samarbeidet. Målet med møtet var at foreldre/tilsette skulle få meir informasjon om oppgåvene til SU/FAU og bidra til å skape engasjement i barnehagen.

Fleire av styrarane gir tilbakemelding om at dei har eit godt samarbeid med foreldre og SU. Nokre har laga årshjul for arbeidet.

RESULTATKVALITET

FORELDREUNDERSØKINGA 2023

Resultat frå dei barnehagane som gjennomførte foreldreundersøkinga i 2023 viser at foreldre i Volda opplever at barna deira trivest godt i barnehagen. Resultata inkluderer både kommunale og private barnehagar.

På nokre andre indikatorar er foreldra mindre nøgd med tilbodet enn foreldre i fylket og i landet. Det er spesielt to indikatorar foreldre i dei kommunale barnehagane ikkje er nøgd med, og det gjeld det fysiske miljøet og bemanning. Det positive for utemiljøet er at det i budsjettet for 2024 vart det sett av midlar til å ruste opp uteområda i nokre barnehagar, og ein kan ha forventningar om at det seinare vil syne att også i foreldreundersøkinga.

Svarprosenten varierer frå 13,6 % til 85 % og gjennomsnitt for Volda kommune er 42,2 %. Det er langt lågare enn Møre og Romsdal og landet, der svarprosenten høvesvis er 61,4 % og 65,9 %. Vel ein å halde fram med undersøkinga, må ein i større grad samarbeide med FAU og SU for å auke svarprosenten.

	Volda	Møre og Romsdal	Landet
Ute og innemiljø	4,2	4,1	4,2
Relasjon mellom barn og vaksen	4,5	4,4	4,5
Barnet sin trivsel	4,7	4,7	4,7
Informasjon	4,3	4,2	4,3
Barnet si utvikling	4,7	4,6	4,7
Medverknad	4,3	4,2	4,3
Henting og levering	4,4	4,3	4,4
Tilvenning og skulestart	4,5	4,4	4,5
Nøgd med barnehagen	4,5	4,5	4,5

Kjelde: Udir Foreldreundersøkinga 2023

VOLDA KOMMUNE SOM BARNEHAGEEIGAR

Volda kommune som barnehageeigar har det overordna ansvaret for dei kommunale barnehagane. Det følgjer av eigaransvaret å ha forsvarleg styring og rammer for å kunne oppfylle krava i lovverket. Barnehageeigar har det overordna ansvaret for at barnehagen vert drive i samsvar med gjeldande lov og regelverk.

Kommunale barnehagar – tal barn juni 2024

<p>Mork barnehage - barnetal: 55</p> 	<p>Engeset barnehage - barnetal: 55</p>
<p>Oppigarden barnehage - barnetal: 55</p> 	<p>Bratteberg barnehage – barnetal: 92</p>
<p>Austefjord barnehage - barnetal: 25</p> 	<p>Hornindal barnehage - barnetal: 44</p>
<p>Folkestad barnehage - barnetal: 18</p> 	<p>Lauvstad barnehage - barnetal: 27</p>

KOMPETANSE

Målretta rekruttering og kompetansebygging er viktig for at barn skal få eit tilbod av høg kvalitet. Det vi opplever som utfordrande er å behalde erfarne leiarar i dei minste barnehagane. Generelt er det vanskeleg å rekruttere søkarar til leiarstillingar i dei kommunale barnehagane. Leiarstillingar der administrasjonsressursen er lågare enn 50 % har det vist seg vanskeleg å rekruttere søkarar til. Det blir stilt større og større krav til leiarane og det blir forventat at dei skal vere tett på og følgje opp dei tilsette. Fleire og fleire oppgåver er tilført styrarane utan at tid til å gjennomføre arbeidet har auka.

Fleire barnehagelærarar i dei kommunale barnehagane søkte vidareutdanning i spesialpedagogikk. Ikkje alle fekk innvilga søknaden på grunn av høgt sjukefråvær i barnehagen.

Volda kommune har eit godt samarbeid med Opplæringskontoret Søre-Sunnmøre, og det er lagt til rette for at tre assistentar har fått gjennomføre fagbrev dette barnehagåret. Ein opplever at det er færre som ønskjer å vere lærling. Det er svært få som søker arbeid i barnehage etter at dei er ferdig som barne- og ungdomsarbeidar. Vi har lagt til rette for at assistentar skal få gjennomføre fagbrev på jobb. Det har fungert godt for både tilsette og arbeidsgjevar.

Fleire av styrarane gir tilbakemelding om at dei bruker mykje tid på å finne vikarar og/eller at dei må vere på avdeling for å kunne halde barnehagen open.

FYSISK MILJØ – INNE OG UTE

I kommuneplanen sin samfunnsdel 2022-2034 står det at «*vi skal sikre tilstrekkeleg areal for barnehagar og skular, inkludert gode uteareal*»

Dei fleste kommunale barnehagane er eldre bygg, med etterslep på vedlikehaldet. Standarden på fleire av bygga er ikkje i tråd med det ein forventar av ein barnehage i 2024. Fleire barnehagar har ikkje tilfredsstillande arbeidsrom, grupperom, vognskur, toalett, stellerom på ei avdeling o.a.

Bratteberg barnehage har ein relativt god standard, men tilbakemeldingane er at det også den barnehagen treng vedlikehald. Tilbakemelding frå dei andre styrarane er at barnehagane treng framleis oppgradering og utbetring. Engeset barnehage, Hornindal barnehage og Mork barnehage har fått oppgradert deler av barnehagen sitt innemiljø. Dette er viktige tiltak for både barn, foreldre og tilsette.

Kostratal for 2023, viser at Volda kommune brukar markert mindre på barnehagelokale enn kommunar i kostragr 7, fylket og landet.

	Volda	Kostragr 7	Møre og Romsdal	Landet u. Oslo
Korr. brutto driftsutgifter til lokale og skyss pr innbyggjar r	543	670	559	663

Kjelde: Kostra

Uteområda i barnehagane skal vere utforma slik at det gir gode moglegheiter for allsidig lek og sosial kontakt i trygge omgjevnader. Det skal gi barna glede og allsidige erfaringar ved å kunne vere ute i all slags vær. Uteområda treng å bli rusta opp då dei skal stette krav om utforsking og fysisk aktivitet og utvikling for barn i alderen 1-6 år. Krav til tryggleik må sjåast i samanheng med kravet om moglegeheit til utforsking og allsidig utvikling.

Engasjerte foreldre har stått for å utbetre det fysiske uteområde. Engasjementet deira var nok medverkande til at kommunestyret i 2023 sette av 1 million kroner til oppgradering av leikeområde i barnehagar og skular. Dette tiltaket er vidareført også i 2024. Hornindal, Austefjord og Folkestad barnehage fekk rusta opp uteområde i 2023, medan Lauvstad og Oppigarden barnehage får utbetre uteområde i 2024. Ein treng ytterligere ressursar for å ruste opp uteområda til dei barnehagane som står att.

INFRASTRUKTUR OG DIGITALE VERKTY

Barnehagane har no ein infrastruktur som gjer det mogleg å nytte digitale verkty i barnehagen. Barnehagane har fått digitale verkty jf. strategien IKT barnehage til barna. Framover treng ein å skifte ut berbare datamaskiner til både barnehagelærar og avdelingane.

Rammeplanen for barnehage legg føringar for bruk av digitale ressursar i barnehagen sitt pedagogiske arbeid. Bruk av digitale verktøy handlar om å knyte teknologien saman med det ein allereie gjer i barnehagen. Alle barnehagane har fått: interaktivskjerm, Bee-bot stratpakke, Easiscope, trådlous høgtalarar. I tillegg så har ein oppgradert Bratteberg barnehage med Active Wall til gymsal og Active Floor til det «kvite sanserommet» og ny NAD- CD-spelar til musikkrommet

Dette barnehageåret vart nytt system for administrasjon og kommunikasjon mellom barnehage, skule, SFO og heim teke i bruk.

Tilbakemelding frå styrarane er at dei stadig blir introdusert for/pålagd ulike system som dei skal bruke i kvardagen sin. Det er krevjande at mange program/verkty kjem samtidig og at det ikkje er lagt til rette for tid til å setje seg inn i dei ulike verktya/programma.

Styrarar kjenner det utfordrande å lære opp eigne tilsette når tida er knapp til sjølv å kjenne seg trygg i dei ulike programma.

AVDELINGSLEIAR SI OPPSUMMERING OG VURDERING

Fleire kunnskapsoversikter viser at tiltak som er innretta mot barn i barnehagealder, oftare viser positive resultat enn seinare i livet. Det er samfunnsøkonomisk lønnsamt å investere i høg kvalitet og førebyggjande tiltak tidleg i utdanningsløpet enn å setje inn innsats seinare i barna sitt liv.

Det er avgjerande at dei tilsette har høg kompetanse for at barn skal ha det godt her og no og medverke til sosial utjamning. Auka tal på barnehagelærarar kan vere medverkande til at ein på eit tidlegare tidspunkt enn tidlegare identifiserer barn som treng hjelp i høve utvikling og læring.

Desse områda vil medverke til å betre kvaliteten på tilbodet til barn og tilsette:

1. Bemanning i tråd med norm gjennom dagen
2. Betre det fysiske miljø inne og ute
3. Auka nærvær og stabilitet i personalgruppa

Kommunestyret sitt vedtak om å styrke bemanninga til 1-2 åringane er eit svært viktig tiltak. På tross av auken i bemanninga hos 1-2 åringane så er bemanninga framleis låg i delar av opningstida.

Det er eit eigaransvar å sjå til at barn og tilsette har fysiske miljø inne og ute som stettar lovkravet. Dei kommunale barnehagane er eldre bygg som treng å bli rusta opp, då dei ikkje har ein standard som er forventa av ein barnehage i dag. Uteområda i barnehagane skal vere utforma slik at det gir gode moglegheiter for allsidig leik og sosial kontakt i trygge omgjevnader.

Det er godt dokumentert at barnehagar med høg kvalitet er særleg viktig for barn som av ulike grunnar treng ekstra støtte og tryggleik. Ei styrking av det ordinære tilbodet gjennom styrka bemanning vil vere eit godt tiltak for å møte desse barna sine behov. Det vil samstidig kunne føre til at søknad om bistand til PPT går ned då ein i større grad vil kunne støtte barna innanfor det ordinære allmennpedagogiske tilbodet.

Avdelingsleiar vil også dette året gi honnør til dei tilsette som har eit stort engasjement og ikkje minst stor endringsvilje til å stå på for å medverke til at barna får gode opplevingar i barnehagen. Eit godt samarbeid med føresette er viktig slik at vi saman kan arbeide for at barna skal få gode oppvekstvilkår i kommunen.

GRUNNSKULE

STRUKTURKVALITET

KOMMUNALE GRUNNSKULAR

Bratteberg skule 1. – 7 kl elevtal 166

Dalsfjord skule 1.-10.kl elevtal 27

Folkestad skule 1. – 10. kl elevtal 60

Mork skule 1. – 7. kl elevtal 89

Øyra skule 1. – 7. kl elevtal 372

Hornindal skule 1. – 10. kl elevtal 153

Volda ungdomsskule 8. – 10.kl elevtal 335

Tala er henta frå GSI (Grunnskule, Sentral Innrapportering) og er tal pr 01.10.23

Prognose for elevtal i 1.klasse

	24-25	25-26	26-27	27-28	28-29	29-30
Mork	17	10	8	18	13	6
Øyra						
Bratteberg	104	84	61	78	72	67
Indre Volda	20	24	21	22	21	22
Folkestad	5	3	4	7	5	4
Dalsfjord/Ulvestad	8	4	9	5	5	2

Kjelde: Edlevo, som har generert sine tal frå folkeregisteret.

For Dalsfjord/Ulvestad skulekrins er det usikkert kor mange som vil velje privatskulen på Ulvestad. Erfaringsmessig fordelar dei nye 1. klassingane seg om lag 50/50 på den private og kommunale skulen.

Talet på elevar, skular, lærarar, lærarårsverk, spesialundervisning

Skuleår		18-19	19-20	20-21	21-22	22-23	23-24
Tal elevar		1260	1242	1202	1189	1209	1202
Tal skular		9	8	8	7	7	7
Tal kontaktlærarar		91	87	84	86	89	85
Tal lærarar		154	154	150	150	147	145
Tal lærarårsverk		131,5	130,1	127,3	125,1	130,1	129,01
Tal årsverk anna personale		18,0	18,3	18,5	22,5	25,9	24,7
Tal årsverk til spesialundervisning		23,2	25,0	24,2	22,3	22,2	18,8

Kjelde: GSI. Tala viser Volda+Hornindal for åra 18-19 og 19-20, før vi vart slått saman til ein kommune.

UTGIFTER TIL GRUNNSKULEDRIFT 2023

	Volda	Kostragr 7	Møre og Romsdal	Landet
Netto driftsutg, skule	125 155	115 410	122 211	115 613
Skulelokale	26 894	23 254	23 592	25 805
Skuleskyss	1 820	2 7 94	2 833	2 653
Netto driftsutg SFO	11 978	12 349	11 796	15 598

Kjelde: Framsikt.net, som hentar tala frå SSB. Tala er pr innbyggjar 6-15 år, med unnatak av SFO-tala som er 6-9 år.

PROSESSKVALITET

Skulen arbeider på fleire måtar for at elevane våre skal oppnå best mogleg læringsutbyte og læringsmiljø. I heile arbeidet ligg det til grunn at vi som grunnskule skal oppfylle lov og forskrift. Særleg viktig er opplæringslova, samt læreplanen som vart revidert i 2020 og går under nemninga *Fagfornyinga*. Oppvekstplan for Volda kommune 2022-2027 er og eit viktig, styrande dokument.

SKULEN SOM PROFESJONSFAGLEG FELLESSKAP

Den viktigaste jobben skjer på den einkilde skule. Læreplanen sin overordna del skildrar skulen som profesjonsfagleg fellesskap der skuleutvikling skjer. Her vert det understreka at lærarar, leiarar og andre tilsette skal *reflektere* over felles verdiar, og *vurdere og vidareutvikle* sin praksis. I utøvinga av sin profesjon skal lærarane og skulen byggje på felles verdiar og eit felles forskings –og erfaringsbasert kunnskapsgrunnlag.

Ein har ulike møtepunkt for å sikre dette. Årstegeteamet er ein viktig arena for å drøfte læringsresultat, resultat frå elevundersøkingar og korleis ein best kan tilpasse opplæringa for den einkilde eleven. Vidare har skulen utviklingstid (fellestid), der heile det pedagogiske personalet reflekterer over utfordringar og moglegheiter som ein har i det pedagogiske arbeidet. I 2023 har merksemda særleg vorte retta mot arbeidet med skule- og læringsmiljø, vurdering og læring, vidare utvikling av profesjonsfellesskapet og arbeid for å utvikle elevane sine grunnleggande ferdigheiter, der lesing har fått særleg merksemd. I tillegg har det vore fokus på innføring og implementering av *Betre Tverrfagleg Innsats* (BTI), samt innføring og opplæring i nytt administrativt oppvekstsystem, *Vigilo*.

RUTINAR

Det følgjer av oppl.ova § 13-3e at kommunen skal ha eit forsvarleg system for å følgje opp resultatata frå nasjonale kvalitetsvurderingar som departementet gjennomfører. Som eit ledd i dette forsvarlege systemet har grunnskuleområdet utarbeidd fleire rutinar som skal sikre lik praksis og tilbod for alle våre elevar. Rutinane skal og sikre at våre tilsette handlar på ein fagleg god måte, og gjennom det sikrar elevane sine rettar etter lov og forskrift. Til sist skal rutinane hjelpe skulane med å ha god, forsvarleg saksgang i dei ulike sakene ein jamleg kjem opp i. Det finst m.a rutinar for:

- Arbeid med saker i høve kap 9A i oppl.ova; elevane sin rett til eit trygt og godt læringsmiljø.
- Rutinar ved fråvær som uroar.
- Rutinar for overgang mellom barnehage og skule, og mellom barneskule og ungdomsskule.
- Rutinar for handsaming av skuleskyss.
- Rutinar for spesialundervisning .
- Rutinar for språkopplæring for minoritetsspråklege elevar.

Det finst og rutinar og retningslinjer for skulegudsteneste, når elevar har udokumentert fråvær, rutinar for søknad om elevpermisjon mm.

Rutinane skal vere ein støttande reiskap. Det føreset at skulane ser til at rutinane er godt kjende for alle tilsette. Dette krev eit systematisk arbeid i skulen sitt profesjonsfaglege fellesskap. Det er og viktig at fleire av rutinane er godt kjende for elevar og føresette, m.a rutinane som gjeld fråvær som uroar og arbeid med trygt og godt skulemiljø.

Skulane melder tilbake at dei opplever rutinane i stor grad som støttande og til god hjelp for å halde oversikt. Utfordringa er å sikre at rutinane vert halde "varme" blant alle dei tilsette, særleg då opplevinga av å ha knappheit på tid vert opplevd hos alle. Ein kan ikkje forvente at ein kjenner alle rutinane i detalj, men det er viktig at ein veit kva rutinar ein har og at ein lett kan finne dei og bruke dei når ein gitt situasjon oppstår.

UTVIKLINGSARBEID

Grunnskuleområdet har tradisjon for å utvikle ein felles læringskultur i heile kommunen, slik at kompetanseheving skal kome alle lærarar og andre tilsette til del.

- KFK (Kompetanse for kvalitet): Åtte lærarar fekk støtte gjennom UDIR sine studieprogram, slik at dei tileignar seg formell undervisningskompetanse i fag, jf forskrift til opplæringslova – krav til tal studiepoeng i faga dei skal undervise i.
- SOL (Systematisk Observasjon av Lesing). Dette er eit godt hjelpemiddel for å sikre god oversikt over elevane si leseutvikling. Ein har gjennom avtale med opphavskommunen Gjesdal kommune fått tilgang til digitale opplæringsvideoar i bruken av verktøyet, slik at det skal sikre god opplæring og innføring i metodikken. Alle skulane nyttar dette fritt og gir god fleksibilitet i når og korleis ein arbeider med det.

- Skuleleiarmøtet er elles det mest sentrale møtepunktet for å sikre at alt som vedkjem lov, forskrift og skuleleiarrolla vert handsama godt, og den einskilde skuleleiar vert sett i stand til å gjere jobben sin best mogleg.

Fagfornyninga og implementering av denne var alle skulane sitt fokus i 2022. I 2023 er det ei vidareføring av dette arbeidet m.a. gjennom å etablere fagnettverk for lærarar på tvers av skulane i Volda. Fagnettverka startar opp i april 2024.

Saman med fagfornyninga følgjer ei rekke ressursar og støttemateriell gjennom Udir sine portalar, både til arbeid i det profesjonsfaglege fellesskapet, men og planleggingsverktøy for den einskilde lærar og det einskilde team. Alle skulane har tilgang til dette, og melder at dette er aktivt nytta og til god hjelp. Fleire skular har i 2023 nytta modulen “Vurdering og læring” i kompetansepakken knytt til fagfornyninga. Det har og blitt lagt vekt på å jobbe med “vi-et” i profesjonsfellesskapa, og nokre skular har begynt å sjå på kompetansepakkane “Inkluderende praksis” og “Trygt og godt skolemiljø”. Eit av tema som har vore diskutert i skuleleiarmøta er samanhengen mellom sosial og fagleg utvikling, dette er noko ein skal ha fokus på, då det handlar om læringsmiljøet.

Læringsmiljø og det å sikre alle eit godt, trygt læringsmiljø er av dei viktigaste områda til skulen – om ikkje den viktigaste. Dette er jamleg tema i det profesjonsfaglege fellesskapet, og prinsippa og opplæringa ein har fått del i gjennom *Læringsmiljøsenderet i Stavanger* vert nytta. Her omhandlar det i korte trekk kva som er mobbinga sin psykologi, korleis observere eit elevmiljø og korleis ein konkret tek hand om ei mobbesak gjennom samtalar, tydelege avtalar og tiltaksplan. Vidare vert det lagt stor vekt på alle dei viktige tiltaka som er av førebyggjande karakter:

- God klasseleiing
- God relasjonsbygging mellom elev-lærar, og mellom elevane
- Det daglege klassemiljøarbeidet, med felles klassereglar som elevane sjølv er med og utarbeider og bestemmer
- Eit godt samarbeid med heimane der det er låg terskel for kontakt – begge vegar.

Fleire skular melder at dei også dette året har arbeidd med udir sin digitale kompetansepakke “Trygt og godt skolemiljø”. Denne pakken vert nytta av skulane i sine utviklingstider, og skulane opplever dette som eit godt og nyttig verktøy. Gjennom denne kompetansepakken vert det lagt til rette for god refleksjon i personalet på tema som elevsyn, læringssyn og viktigheita av samarbeid mellom alle som er ein del av laget rundt barnet.

Opplæringslova slår fast at skulane skal *....arbeide kontinuerleg for å fremja helsa, trivselen og læringa til elevane*. I dette ligg det ei plikt at skulane skal ha systematiske planar for korleis dette skal gjerast. I Voldaskulen vert dette løyst på litt ulike vis, der skulane set sitt «stempel» på det. Det alle skulane legg vekt på, er m.a:

- Felles klassereglar som vert utarbeidd i fellesskap
- Trivselsskapande fellesaktivitetar, t.d temaveker, fjelldagar, elevkveldar, deltaking i

- opplegg som First Lego League mm
- Stadig og jamleg fokus i profesjonsfelleskapet, der personalet arbeider med spesifikke tema innan læringsmiljø

Eit godt samarbeid heim-skule er viktig på alle område, ikkje minst det som går på trygt og godt læringsmiljø. Ein er alle ein del av laget rundt barnet. Ein legg vekt på i større grad å involvere til dømes FAU i det systemiske arbeidet, mellom anna i arbeidet med å utarbeide plan for trygt og godt læringsmiljø. FAU og foreldregruppa spelar og ei viktig rolle i høve å arrangere/støtte trivselsarrangement i regi av skulen, det vere seg karneval, tema-veker eller andre sosiale tilstellingar.

Volda ungdomsskule har t.d ein miljøtenesteplan for arbeid med fellesskap og skulemiljø. Skulen har også eiga miljøveke. Denne miljøveka tek føre seg nettvett, psykisk helse og internt klassearbeid. Elles legg alle skulane vekt på å dyktiggjere sine tilsette, slik at alle vaksne er trygge vaksne som evnar å møte den enkelte sine behov.

PPT er ein viktig samarbeidspart i høve kompetanseheving og organisasjonsarbeid. Nokre av skulane får støtte frå PPT på eit slikt systemisk plan, det vere seg kompetanseheving innan t.d tema klasseleiing, korleis møte elevar med diagnose innan autismespekteret eller korleis møte elevar med emosjonelle tilknytingsvanskar.

Ei utfordring som vert opplevd aukande, er at elevar har ufrivillig skulefråvær. Det er fleire faktorar som spelar inn, og denne utfordringa fordrar nært og godt samarbeid mellom heim og skule, der ein og greier å samhandle godt tverrfagleg. Rettleiaren vår som omhandlar fråvær som uroar, skildrar ein tidleg innsats i desse sakene, og korleis ein skal arbeide når utfordringa er der. At elevane er til stades på skulen har mykje å seie for elevane si læring og behova for sosialt tilhøyre. Belastninga for den/dei det gjeld er store, og i eit langsiktig perspektiv kan ufrivillig skulefråvær også ha negative kostnader for vaksenlivet. Gjennom 2023 har ein halde fram den forsterka innsatsen på dette området. Mellom anna er det månadlege statusmøte mellom skuleleiar og avdelingsleiar skule. Her går ein igjennom kva saker som er aktive/opne, og ein reflekterer i lag kva tiltak som er nødvendige og fornuftige. Skulane har og auka innsatsen i høve å følgje med på fråvær, identifisere årsakene og vere tidleg på bana når det er grunn til å vere uroleg for fråværet.

Dette er ressurskrevjande saker som krev mykje av elev, foreldre og skule. Innsatsen ein legg ned er likevel avgjerande for å lukkast med målet: at alle elevar skal oppleve tilhøyre i fellesskapen, der ein kan delta, meistre og lære.

I tillegg til kontaktlærer/lærer ser ein at både miljørettleiarar, fagarbeidarar og assistentar spelar ei viktig rolle i saker som gjeld ufrivillig skulefråvær. Saman legg ein til rette for aktivitetar som verkar styrkande på det sosiale miljøet og trivselen, samstundes som at dette er med på at ein opplever meistring.

Bratteberg skule har jobba med å styrke og utvikle profesjonsfellesskapet ved skulen, både for tilsette i SFO, lærarar og miljørettleiarar. Skulen er med i eit forskingsprosjekt i regi av NTNU, kalla SoVei, der ein søkjer å finne ein god modell for miljørettleiarar sitt arbeid i skulen.

Skulane skal etter lova arbeide *systematisk og kontinuerleg* når det gjeld læringsmiljø. Ein av måtane skulane gjer dette på, er bruk av universelle program. For årsstega 1.-4. er det Zippy som vert nytta. Dette programmet lærer elevane korleis ein kan meistre dagleglivet sine utfordringar ved å identifisere og snakke om kjensler, og lærer korleis ein kan støtte kvarandre. Bruken av Zippy er forankra i kompetansehevingsplanen som er politisk vedteke.

Skulane har og i ulik grad teke i bruk undervisningsopplegget "Livet & sånn". Dette er utarbeida av Ålesund kommune med støtte frå fylkeskommunen. Programmet har som mål å utvikle og implementere universalførebyggjande tiltak innan temaet folkehelse og livsmeistring. I programmet arbeider ein med dei ulike kjenslene vi alle har og kjenner på, og det overordna

målet er å få kunnskap om psykisk helse og lære strategiar ein kan bruke i kvardagen ([Kjelder: forebygging.no](https://forebygging.no))

Frå 5.-7. klasse (og i nokon grad på ungdomsskulen) har ein *Smart oppvekst* (smartoppvekst.no) som fokuserer på å utvikle eit fellesskap der alle opplever inkludering, livsglede, engasjement og håp. I botn ligg og at barn og unge skal verte robuste og takle det livet byr på av medgang og motgang.

Volda kommune har gjennom prosjektmidlar frå UDIR arbeidd målretta med psykisk helse i grunnskulen gjennom både 2022 og 2023. Det har vore gjennomført kurs –og kompetanseheving, og ein har arbeidd med ein heilskapleg plan som syner korleis ein skal arbeide med temaet psykisk helse gjennom grunnskuleområdet. [“Universalførbyggjande plan for arbeid med psykisk helse”](#) er ferdigstilt og er teken i bruk av skulane frå januar 2024. Det har vore viktig å få til god samanheng i opplæringa på dette området frå 1. til 10. Klasse. Med grunnlag i forskning og behov som har kome fram frå dei tilsette og elevane, skal alle i Voldaskulen bruke det universalførebyggjande undervisningsopplegget “Livet & Sånn”. Planen er bygd opp som eit årshjul med tema for kvar månad frå “Livet & Sånn”, i tillegg til at ein kan nytte “Zippys Venner og “Smart oppvekst” som supplement. Innhaldet i planen heng nært saman med arbeid med trygt og godt klasse- og skulemiljø. Parallelt med dette vil det vere kompetanseheving knytt til temaet for tilsette i grunnskulen og samarbeidspartar (t.d helsesjuepleiarar, PPT, barnevern mm).

I 2022 hadde Volda kommune og Øyra skule tilsyn frå Statsforvaltaren, der tilsynet omhandla kommunen sitt arbeid for å sikre eit trygt og godt skulemiljø. Statsforvaltaren legg vekt på at kommunen har lagt ned eit stort arbeid for å få på plass ein sektorovergripande internkontroll, og at rutineane som krevjast er på plass. Tilsynet kulminerte med ein omfattande rapport, der kommunen fekk pålegg om nokre rettingar. Rettingane kommunen vart pålagt å gjere var i korte trekk følgande:

- Plikta til å undersøke
 - Dette skal skje så raskt saka tilseier det, om ein har mistanke eller kjennskap til at ein elev ikkje har eit trygt og godt skulemiljø.
 - Skulen/skuleeigar skal dokumentere kva som vert gjort for å oppfylle undersøkingsplikta
 - Kommunen må sikre at ein avdekker og følger opp med korrigerande tiltak for å hindre eller førebygge risikoen for at undersøkingsplikta og dokumentasjonsplikta ikkje vert oppfylt.
- Plikta til å setje inn tiltak
 - Kommunen skal sikre at skulen set in tiltak så raskt som saka tilseier
 - Skulen/skuleeigar skal evaluere tiltaka jamleg, og kunne endre tiltaka ved behov
 - Kommunen skal avdekke risiko for at tiltaksplikta og krava om å lage ein skriftleg plan ikkje blir oppfylt, og ein skal følgje opp med korrigerande tiltak for å hindre eller førebygge brot på desse pliktene.

Ein opplevde tilsynet i 2022 som nyttig, og ein har arbeidd vidare med dette i 2023. Det har gjort skuleeigar betre stand til å arbeide vidare med dette viktige området i skulen.

Lesing er ei av dei fem grunnleggande ferdigheitene. Utan gode leseferdigheiter viser det seg oftast at resten av skulearbeidet vert vanskeleg og. Volda kommune er ein SOL-kommune. SOL er eit observasjonsverktøy som skal gi lærar og elev god informasjon om kvar eleven er i leseutviklinga, og kva tiltak som er naudsynt for å kome vidare. Av det skulane legg vekt på ved leseopplæringa, kan nemnast:

- Kollektivt medvit om at alle lærarar er leselærarar.
- Fleksibel bruk av ressurs som er knytt til tidleg innsats; lesegrupper/lesesirklar
- Delta på lesekonkurransar og andre lesestimuleringsiltak
- Aktiv og medviten bruk av skulebibliotek
- Arbeide med lese –og læringsstrategiar; arbeide med omgrep, korleis arbeide med ein tekst mm

Skulane har stort fokus på lesing og arbeider kontinuerleg med dette. Det er også fokusområde saman med læringsmiljø gjennom DE-komp-satsinga, i samarbeid med Høgskulen i Volda.

Innføringa av **Betre Tverrfagleg innsats** (BTI) vil hjelpe oss i skulen til å arbeide meir systematisk og få hjelpe barn og unge og familiare deira så tidleg som mogleg. Modellen vil også hjelpe oss til betre systematisk samarbeid og samhandling på tvers av dei ulike tenestene, med mål om å hjelpe og støtte.

Kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkluderande praksis - ein er framleis i starten for denne nasjonale satsinga. Tiltaket skal bidra til at den spesialpedagogiske hjelpa er tettast på dei barna som har behov for det. Målsettinga er at alle barn og unge opplever eit godt tilpassa og inkluderande tilbod i barnehage og skule. I denne satsinga ligg tilskot til kollektiv etterutdanning, utvikling av relevante nettressursar og kompetansepakkar samt vidareutdanningstilbod i spesialpedagogikk. Midlane til denne satsinga vert forvalta av Statsforvaltaren. Ein har lokalt delteke i kompetansekartlegging og alle styrarane i barnehagane og skuleleiarane i kommunen deltok i lanseringa av den digitale kompetansepakken som gjeld satsinga. Oppvekst i Volda er også representert i den regionale arbeidsgruppa for Kompetanseløftet, der ein mellom anna saman skal utvikle felles kompetansehevingsspor. Ein kan ein lese meir om Kompetanseløftet [her](#)

KVALITET I SKULEFRITIDSORDNINGA (SFO)

Rammeplanen som kom i 2021, er opplevd som eit godt innspel til korleis kvardagen på SFO skal vere. Rammeplanen preiserer og utdjupar verdigrunnlaget for SFO. Skulane brukar denne som grunnlag for å utarbeide månadsplanar. Skulane ynskjer at SFO skal vere ein sosial arena, der elevane har gode opplevingar saman, der dei får skape, utfalde seg og leike. Slik kan SFO kan vere ein viktig støttearena for å kunne lykkast i skulen. Det varierer noko mellom skulane kva ein har kapasitet til å leggje til rette for.

Dalsfjord skule melder at det er god kvalitet på SFO-tilbodet, der barna syner høg trivsel. Det er lagt til rette for mykje frileik både inne og ute, og barna får gode måltid. Andre skular melder at det er hektisk rundt måltida, og dei største melder at det går med mykje tid til organisering av måltid. Det er også gitt rom for noko leksetid ved ein SFO, dersom barna

ynskjer det. Skulane melder at det er krevjande å drive SFO med bemanning tilsvarande minstenorma. Med gratis kjernetid for elevar i 1. og 2. klasse er det ein stor auke i talet på elevar på SFO, dette stiller også store krav til organisering, lokalitetar og utstyr. Det er opplevd som ei utfordring å få tak i vikarar ved fråvær av personal på SFO.

NETTVERK OG TVERRFAGLEG SAMHANDLING

Fleire nettverk er etablert og godt gåande. Desse nettverka skal sikre ei fagleg utvikling for «sitt» område, og vere ein arena for erfaringsutveksling og samhandling. Desse nettverka har deltakarar frå fleire skular, og er samansett både av leiarar, lærarar og tilsette med anna fagleg bakgrunn. Desse nettverka er:

- IKT-nettverk
- Innsatsteam mot mobbing
- TSG (tverrfaglege samhandlingsgrupper)
- Nytt på nytt (mentorprogram for nyutdanna lærarar)

VIGILO – NYTT OPPVEKSTADMINISTRATIVT SYSTEM

Frå 1. august 2023 gjekk ein over til nytt oppvekstadministrativt system, Vigilo. Skulane fekk god opplæring i programmet på våren og planla skuleåret 23-24 i det nye programmet. Vigilo tek hand om både skuledrift, SFO og kommunikasjon mellom heim og skule. Ein kan lese meir om Vigilo [her](#).

RESULTATKVALITET

NASJONALE PRØVER

Om nasjonale prøver seier Udir følgjande:

Føremålet med nasjonale prøver er å gi skolane kunnskap om elevane sine grunnleggjande ferdigheiter i lesing, rekning og engelsk. Informasjonen frå prøvene skal danne grunnlag for undervegsvurdering og kvalitetsutvikling på alle nivå i skolesystemet.

Sjå elles avsnitt nedanfor resultatata, i høve kva og korleis skulane arbeider i forkant og etterkant av prøvene. Ein finn meir om nasjonale prøver og andre statistikkar via denne linken: <https://www.udir.no/tall-og-forskning/statistikk/analysebrett-for-statistikk/>

NASJONALE PRØVER ENGELSK – 5. ÅRSSTEG 2023

	Meistringsnivå 1	Meistringsnivå 2	Meistringsnivå 3
Volda	31.8	45.5	22.7
Fylket	25.3	53.4	21.2
Landet	25.4	50.0	24.7

UTVIKLING , VOLDA SISTE TRE ÅR. ENGELSK 5. ÅRSSTEG

	Meistringsnivå 1	Meistringsnivå 2	Meistringsnivå 3
21/22	25.3	55.6	19.2
22/23	36.3	44.0	19.8
23/24	31.8	45.5	22.7

Kommentar: Engelsk 5. trinn har ofte vore den delen av nasjonale prøver vi har hatt svakast resultat. I år ser vi også at vi har fleire på nivå 1 og når vi samanliknar oss med andre. På nivå 3 har vi nokre få fleire enn samanlikna med fylket, medan vi har færre på nivå 3 når vi samanliknar oss med landet. Det skuleeigar har vore medviten på dei siste åra, er å innvilge vidareutdanning i engelsk til fleire gjennom Udir sine vidareutdanningsordningar (KFK). I tillegg har skuleleiarane vorte bedne om å vere medvitne om å nytte rett kompetanse på rett stad.

NASJONALE PRØVER I LESING – 5. ÅRSSTEG 2023

	Meistringsnivå 1	Meistringsnivå 2	Meistringsnivå 3
Volda	33.9	43.1	22.9
Fylket	30.1	48.3	21.6
Landet	25.1	48.6	26.3

UTVIKLING, VOLDA SISTE TRE ÅR. LESING, 5. ÅRSSTEG

	Meistringsnivå 1	Meistringsnivå 2	Meistringsnivå 3
21/22	23.8	61.4	14.9
22/23	20.7	56.5	22.8
23/24	33.9	43.1	22.9

Kommentar: I år har vi fleire på meistringsnivå 1 samanlikna med andre. Dette er ikkje ei utvikling vi slår oss til ro med, og skulane har gått grundig inn i arbeidet med resultatane og kva tiltak som kan bidra til å løfte fleire elevar frå meistringsnivå 1.

NASJONALE PRØVER I REKNING – 5. ÅRSSTEG 2023

	Meistringsnivå 1	Meistringsnivå 2	Meistringsnivå 3
Volda	23.1	42.6	34.3
Fylket	26.5	48.6	24.9
Landet	26.3	49.3	24.2

UTVIKLING, VOLDA SISTE TRE ÅR. REKNING 5. ÅRSSTEG

	Meistringsnivå 1	Meistringsnivå 2	Meistringsnivå 3
21/22	21.0	56.2	22.9
22/23	25.0	50.0	25.0
23/24	23.1	42.6	34.3

Kommentar: Her har vi færre på meistringsnivå 1 og 2 samanlikna med andre, og ein auke i talet på elevar på meistringsnivå 3. Eit resultat vi vurderer å vere tilfredsstillande.

NASJONALE PRØVER LESING – 8. ÅRSSTEG

	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Nivå 4	Nivå 5
Volda	18.0	23.0	32.8	14.8	11.5
Fylket	14.1	24.0	38.9	17.5	5.4
Landet	12.5	22.1	37.5	19.5	8.6

UTVIKLING, VOLDA SISTE TRE ÅR. LESING 8. ÅRSSTEG

	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Nivå 4	Nivå 5
21/22	9.0	14.3	44.4	18.8	13.5
22/23	6.3	16.5	39.4	26.8	11.0
23/24	18.0	23.0	32.8	14.8	11.5

Kommentar: Resultat for lesing på 8. trinn er ikkje tilfredsstillande då vi har fleire på meistringsnivå 1 enn tidlegare år og også samanlikna med andre i år. Det er fokus på skulane å løfte dei elevane som ligg på dei lågaste meistringsnivåa. Vi har færre på meistringsnivå 3 og 4 samanlikna med andre. Det er likevel gledeleg å sjå at Volda har fleire på meistringsnivå 5, samanlikna med andre.

NASJONALE PRØVER REKNING – 8. ÅRSSTEG

	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Nivå 4	Nivå 5
Volda	15.3	17.7	30.6	24.2	12.1
Fylket	12.3	21.9	39.4	19,2	7.2
Landet	12.7	21.4	37.7	19.4	8.8

UTVIKLING VOLDA - SISTE TRE ÅR. REKNING 8. ÅRSSTEG

	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Nivå 4	Nivå 5
21/22	6.1	19.7	40.9	25.0	8.3
22/23	8.0	20.8	39.2	22.4	9.6
23/24	15.3	17.7	30.6	24.2	12.1

Kommentar: Resultata for rekning på 8. trinn er vi tilfredse med, samanlina med andre. Skulane har fokus på å løfte elevane opp frå meistringsnivå 1 og 2. Volda ligg over fylket og landet på meistringsnivå 4 og 5.

NASJONALE PRØVER ENGELSK – 8. ÅRSSTEG

	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Nivå 4	Nivå 5
Volda	14.2	21.7	35.0	25.0	4.2
Fylket	11.1	18.7	44.4	17.9	7.9
Landet	10.3	17.2	42.2	20.1	10.1

UTVIKLING, VOLDA – SISTE TRE ÅR. ENGELSK 8. ÅRSSTEG

	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Nivå 4	Nivå 5
21/22	8.3	18.9	40.9	24.2	7.6
22/23	8.5	13.8	46.9	22.3	8.5
23/24	14.2	21.7	35.0	25.0	4.2

Kommentar: Resultata for engelsk på 8. trinn er ikkje tilfredsstillande, vi ligg under på alle meistringsnivå sett bort frå meistringsnivå 4, der ligg vi over dei vi samanliknar oss med. Det blir jobba aktivt med dette på skulane.

NASJONALE PRØVER LESING – 9. ÅRSSTEG

	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Nivå 4	Nivå 5
Volda	7.6	13.6	26.5	27.3	25.0
Fylket	8.5	14.5	32.7	27.2	17.1
Landet	7.7	13.6	32.4	25.8	20.5

UTVIKLING, VOLDA – SISTE TRE ÅR. LESING 9. ÅRSSTEG

	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Nivå 4	Nivå 5
21/22	2,5	10.7	30.6	31.4	24.8
22/23	6.9	6.9	32.3	33.1	20.8
23/24	7.6	13.6	26.5	27.3	25.0

Kommentar: Når vi samanliknar oss med andre er resultata for lesing på 9. årssteg gode. Hovudparten av elevane våre fordelar seg på dei tre høgaste meistringsnivåa, noko som er veldig bra.

NASJONALE PRØVER REKNING – 9. ÅRSSTEG

	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Nivå 4	Nivå 5
Volda	6.7	10.4	35.1	24.6	23.1
Fylket	5.2	13.6	34.6	27.0	19.5
Landet	6.0	13.4	33.4	26.6	20.7

UTVIKLING, VOLDA – SISTE TRE ÅR. REKNING 9. ÅRSSTEG

	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Nivå 4	Nivå 5
21/22	2.5	13.3	34.2	33.3	16.7
22/23	4.5	7.6	34.8	27.3	25.8
23/24	6.7	10.4	35.1	24.6	23.1

Kommentar: Også i rekning er resultatene på 9. årssteg gode. At nærare 50% av elevane er å finne på nivå 4 og 5 er svært bra.

SKULANE SITT ARBEID MED NASJONALE PRØVER

Det er utarbeidd egne kommunale retningslinjer for gjennomføring av nasjonale prøver. I forkant har skulane tilgang til eksempelprøver. Desse vert gjennomført for at elevane skal verte kjent og trygg med prøveforma, og kva ein kan vente seg. Skulane driv ikkje intensiv og målretta førebuing til akkurat denne prøva, men legg vekt på ein undervisningskvardag med strukturert, variert og systematisk arbeid som i sin tur gir eit godt grunnlag for å meistre prøva.

Det viktigaste med prøver og kartlegging i skulen, er korleis ein følgjer det opp. Den viktigaste jobben skjer ute på skulane, og skulane skildrar følgjande korleis dette skjer:

- Intern skulering i utviklingstid/teamtid/årsstegtid. Ein analyserer resultata på sin skule, og identifiserer faktorar som kan forklare kvifor resultatet vart slik det vart – både ved gode og mindre gode resultat. Vidare set ein inn tiltak i høve det ein identifiserer som funn. Desse tiltaka kan til dømes vere:
 - Styrking i ei elevgruppe/mot elevar som strevar; intensiv opplæring i kortare eller lengre tid.
 - Intern skulering for tilsette; kompetanseheving i høve dei faglege utfordringane som vert avdekka.
 - Identifisere kva oppgåvetypar/emne som særleg går igjen som krevjande – planleggje og gjennomføre ei undervisning som kjem dette i møte.
- Vidareutdanne lærarar, slik at alle som underviser i faget har formell kompetanse som stettar krava i forskrift til opplæringslova. Dette er eit arbeid som vert gjort i tett samarbeid mellom den einskilde tilsett, skulen si leiing og sektor oppvekst.
- I dei tilfella nasjonale prøver overraskar negativt i høve enkeltelevar – gjennomføre vidare kartlegging med tanke på lærevanskar i ulik grad. Ein følgjer då planen for vurdering og kartlegging som er utarbeida i Voldaskulen.

STANDPUNKTKARAKTERAR 2023

	Volda	Møre og Romsdal	Landet
Engelsk	4.3	4.2	4.3
Spansk	4.4	4.3	4.2
Tysk	4.4	4.5	4.4
Kunst og handverk	4.5	4.4	4.5
Kroppsøving	4.5	4.6	4.7
Mat og Helse	4.4	4.6	4.6
Matematikk	3.8	3.7	3.7
Musikk	4.3	4.4	4.5
Naturfag	4.2	4.2	4.2
Norsk, hovudmål	3.9	4.0	4.0
Norsk, sidemål	4.0	3.9	3.9
Norsk, munnleg	4.3	4.3	4.3
KRLE	4.3	4.3	4.3
Samf.fag	4.3	4.3	4.3

GRUNNSKULEPOENG 2023

Skuleår	17-18	18-19	19-20	20-21	21-22	22/23
Volda	43.1	43.1	42.9	42.1	44.2	42.3
Fylket	41.8	42.0	43.1	43.0	43.2	42.1
Landet	41.8	42.0	43.2	43.3	43.4	42.4

Kommentar: Eksamen vart ikkje gjennomført i 2022 grunna koronapandemien. Grunnskulepoeng på 42.3 er eit tal som ligg jamnt talet for landet. Det inneber at elevane samla sett har eit karaktersnitt på over 4,2.

LÆRINGSMILJØ 5.-10. ÅRSSTEG

Det er obligatorisk for skuleeigar å gjennomføre elevundersøkinga på 7. og 10. årssteg. Kommunestyret har vedteke at Volda kommune i tillegg skal gjennomføre undersøkinga frå 5.-10. årssteg. Indeksane er sett saman av ulike spørsmål, som saman dannar ein indeks-score. Dersom ein ønskjer meir detaljar om dei ulike spørsmåla, finn ein dette på udir.no – [analysebrett](#).

Visninga gjennom Udir endra. Ein får no berre tilgang til resultatata gjennom Udir sin statistikkbank. Skjermingsreglane er noko strengare enn før, slik at ein ikkje får tilgang til svaromfang i like stor grad som før. Vi får heller ikkje fram samanlikningstal med Kostragruppe 7 på lik linje som vi fekk før.

7. ÅRSSTEG

	Volda	Møre og Romsdal	Landet
Læringskultur	3.7	3.7	3.7
Elevdemokrati og medverknad	3.5	3.5	3.6
Fagleg utfordring	4.0	3.8	3.9
Felles reglar	4.1	4.2	4.2
Trivsel	3.8	4.0	4.0
Meistring	3.7	3.8	3.9
Støtte frå lærarar	4.2	4.2	4.2
Motivasjon	3.3	3.3	3.4
Vurdering for læring	3.6	3.6	3.6
Støtte heimanfrå	4.21	4.0	4.2
Mobbing *	15.2	11.8	13.2

** Tal i prosent, kor mange elevar som opplever mobbing frå elevar og/eller vaksne på skulen 2-3 gongar i månaden eller oftare. Når det står * på Volda sine tal, er dette fordi UDIR har stramma inn reglane for offentleggjering grunna personvernomsyn.*

10. ÅRSSTEG

	Volda	Møre og Romsdal	Landet
Læringskultur	3.9	3.7	3.7
Elevdemokrati og medverknad	3.5	3.2	3.3
Fagleg utfordring	4.4	4.2	4.2
Felles reglar	4.1	3.9	3.9
Trivsel	4.2	3.9	4.0
Meistring	3.9	3.8	3.8
Støtte frå lærarar	4.1	3.9	3.9
Utdannings og yrkesretteiing	3.8	3.8	3.8
Motivasjon	3.4	3.1	3.2
Vurdering for læring	3.4	3.2	3.2
Støtte heimanfrå	3.9	3.9	4.0
Mobbing *	4.8	14	12.9

* Tal i prosent, kor mange elevar som opplever mobbing frå elevar og/eller vaksne på skulen 2-3 gongar i månaden eller oftare

5. ÅRSSTEG

	Volda	Møre og Romsdal	Nasjonalt
Trivsel	4.0	4.1	4.1
Støtte frå lærar	4.4	4.5	4.4
Støtte heimanfrå	4.1	4.1	4.2
Vurdering for læring	3.7	3.7	3.8
Læringskultur	4.0	3.9	3.9
Meistring	3.8	3.8	3.8
Motivasjon	3.6	3.6	3.7
Elevdemokrati og medverknad	3.7	3.7	3.8
Felles reglar	4.4	4.4	4.4
Fagleg utfordring	3.5	3.8	3.8
Mobbing på skulen (tal i prosent)	19.8%	13.9%	15.5%

6. ÅRSSTEG

	Volda	Møre og Romsdal	Nasjonalt
Trivsel	3.8	4.0	4.1
Støtte frå lærar	4.7	4.3	4.3
Støtte heimanfrå	4.1	4.1	4.2
Vurdering for læring	3.3	3.6	3.7
Læringskultur	3.6	3.8	3.8
Meistring	3.7	3.8	3.9
Motivasjon	3.3	3.4	3.5
Elevdemokrati og medverknad	3.3	3.6	3.7
Felles reglar	4.1	4.3	4.3
Fagleg utfordring	3.8	3.8	3.9
Mobbing på skulen (i prosent)	17.5%	15.1%	13.6%

Kommentar: Ein ser at mobbetala som vert meldt er relativt høge på både 5., 6. og 7. årssteg, både for Volda og landet for øvrig. Etter å ha hatt besøk frå Mobbeombodet stadfestar ho at dette speglar seg i sakene ho får på sitt bord. Ho stilte spørsmål ved om skulane kanskje ikkje har vore medvitne om overgangen frå småskulesteg til mellomsteg, og at denne overgangen vert opplevd som krevjande for fleire.

8. ÅRSSTEG

	Volda	Møre og Romsdal	Nasjonalt
Trivsel	4.0	4.1	4.1
Støtte frå lærar	4.2	4.2	4.1
Støtte heimanfrå	4.1	4.1	4.2
Vurdering for læring	3.7	3.5	3.4
Læringskultur	3.8	3.8	3.7
Meistring	3.9	3.8	3.8
Motivasjon	3.3	3.3	3.3
Elevdemokrati og medverknad	3.8	3.5	3.4
Felles reglar	4.2	4.2	4.1
Fagleg utfordring	4.1	4.1	4.1
Mobbing på skulen (i prosent)	8.0%	9.9%	12.1%

9. ÅRSSTEG

	Volda	Møre og Romsdal	Nasjonalt
Trivsel	4.1	4.0	4.0
Støtte frå lærar	4.2	4.0	3.9
Støtte heimanfrå	4.0	4.0	4.1
Vurdering for læring	3.5	3.3	3.3
Læringskultur	3.6	3.6	3.6
Meistring	3.9	3.8	3.8
Motivasjon	3.3	3.2	3.2
Elevdemokrati og medverknad	3.6	3.3	3.3
Felles reglar	4.1	4.0	3.9
Utdanning og yrkesrettleiing	3.4	3.3	3.43
Fagleg utfordring	4.3	4.1	4.2
Mobbing på skulen (tal i prosent)	*	12.4%	13.7%

Når skulane analyserer sine resultat, vel dei ut nokre indikatorar som dei arbeider vidare med.

Mobbetala er alltid ein av desse indikatorane. Nye og strengare reglar for offentleggjering gjer at fleire skular no ikkje nødvendigvis har desse tala tilgjengeleg gjennom Elevundersøkinga. Ein må då få slike tal gjennom t.d ikkje-anonyme spørjeundersøkingar (Spekter), eller ved at ein får kunnskap om mobbing gjennom elevsamtalar, utviklingssamtalar eller ved å observere elevmiljøet godt. I arbeidet med å analysere sine resultat, legg ein vekt på medverknad frå elevar, lærarar og andre tilsette samt leiing. Saman definerer ein eit mål for neste elevundersøking, samt at ein kjem fram til tiltak for korleis ein skal løfte indikatorane ein har samla seg om.

Resultata vert også drøfta i SU og FAU, der tala ikkje er unnateke offentlegheit.

Mobbetala på 5.- 7.trinn var etter Elevundersøkinga i 2023 alarmerande høge. Kommunalsjef for oppvekst og avdelingsleiar for skule tok tak i dette med ein gong. Dei aktuelle skulane måtte undersøke desse tala vidare gjennom undersøkinga "Spekter digital - undersøke", og gjennom elevsamtalar og observasjonar både i klasser, grupper, timar og friminutt. Skulane tek resultata på høgste alvor. Spekter-undersøkinga er ei ikkje-anonym undersøking som gir ei tydeleg oversikt over det sosiale miljøet i klassene, og informasjon om eventuell mobbing eller mistrivsel. Spekter-undersøkingane viste meir positive resultat enn Elevundersøkinga gjorde. Tenesteutval for oppvekst og kultur har fått orienteringar frå kommunalsjef oppvekst, avdelingsleiar skule og rektorane ved dei to største barneskulane i Volda sentrum. Det har blitt orientert om mobbetal, undersøkingar, resultat og tiltak. I det eine møtet var også mobbeombodet i Møre og Romsdal med digitalt. Her blei det særleg fokus på tiltak og oppfølging av desse.

Døme på tiltak:

- Systematisk bruk av elevsamtalar
- Tidleg og tett samarbeid mellom heim og skule
- Felles reglar og rutinar
- Trivselsreglar i klassene
- Trivslesskapande aktivitetar som bidreg til inkludering, t.d Leikepatruljen
- Betre plan for overgang frå småskulesteg til mellomsteg
- Tilsynsplan frå morgon til skuleslutt
- Styrka tilsyn om morgon og i overgangar
- Arbeid med relasjonar; elev-elev, lærar-elev
- Dagleg og systematisk arbeid med klasse- og læringsleiing
- Felles aktivitetar ved skulen for å styrke heim-skule-samarbeidet
- Samlingar på tvers av klassesteg på skulane
- Arbeide med opplegg frå "Livet & Sånn"
- Stoppsamtalar og bruk av rutinar for KAP. 9A
- Aktivitetsplanar med tiltak tilpassa saka

I saker som omhandlar utrygt skulemiljø (m.a grunna mobbing) nyttar skulane aktivitetsplanar. Desse planane skildrar tiltak, kven som er ansvarleg og set tidspunkt for evaluering og evt justering av tiltak. Ein aktivitetsplan skal ikkje avsluttast før det er konkludert med at eleven har det trygt og godt.

Målet er sjølvstøtt at ein skal førebygge mobbing, slik at ein aktivitetsplan ikkje er nødvendig. Sjå elles tidlegare i rapporten for skildring av korleis skulane arbeider systematisk med læringsmiljøet.

GJENNOMFØRING, VIDAREGÅANDE SKULE – 2016 -KULLET

	Volda	Møre og Romsdal	Nasjonalt
Fullført med studie –eller yrkeskompetanse i løpet av fem/seks år	83,9%	83,0%	81,0%

Tala som vist i tabellen er dei nyaste tala som er tilgjengelege.

AVDELINGSLEIAR SI OPPSUMMERING

2023 var året vi fekk ta i bruk ny Volda ungdomsskule. Dette var etterlengta, og det var ein stor dag tidleg i november då vi hadde offisiell opning. Å ha gode lokale gir betre grunnlag for læring og trivsel, og det er gledeleg at dei fleste av elevane i kommunen no går i tenlege og gode skulebygg.

På den nye ungdomsskulen vår inviterte vi også i november til finale i First Lego League, Søre Sunnmøre for første gong. Dette vart ein kjekk finaledag med mykje spenning, lagarbeid og publikumsvenlege robotkonkurransar. Det var klassar frå eigen kommune, men og frå andre kommunar på Søre Sunnmøre. I 2024 veks vi oss større og tek finalen på Volda Campus.

Elevundersøkinga i haust gav oss dessverre dårlege tal som gjeld mobbing på mellomstega 5.-7. Sjølv om ein nasjonalt opplever den same trenden, slår vi oss ikkje til ro med tal som fortel at nær kvar femte elev på mellomstega opplever mobbing og eit utrygt læringsmiljø. Årsakene til dette varierer, men det er ingen tvil om at skulen i samarbeid med heimane må jobbe hardt for å snu denne trenden. Visjonen vår om at vi har trygge barn, unge og vaksne som deltek, meistrar og lærer skal vi halde høgt oppe – sjølv når vi får tal som er lite hyggelege. Jamvel om vi opplever høge, melde mobbetal, ser vi at trivselen mellom elevane jamt over er meldt å vere god. I tillegg melder elevane om god støtte frå lærarane sine og foreldra sine. Dette skal vi ta med oss og byggje vidare på.

På slutten av 2023 vart vi ferdige med ein universalførebyggande plan for psykisk helse i grunnskulen. Denne planen har det vore god medverknad rundt frå elevråd og tilsette, og planen har fått god mottaking på skulane. Det er vårt håp og ønskje at planen og tiltaka han skisserer skal hjelpe oss betre på vegen mot å nå visjonen vår.

KOMMUNALSJEF SI OPPSUMMERING

Tilstandsrapporten barn og unge 2023 viser at det blir ytt gode tenester til barn og unge i Volda kommune.

Det store bildet viser at Volda kommune er ein god stad å vekse opp og at kommunen har gode tenester retta mot barn og unge. Desse tenestene skal også drivast kostnadseffektivt, mellom anna sidan ein forventar auke i utgiftsbehovet innan helse- og omsorgstenestene krev ei dreining av ressursar.

I Kommunal Rapport sitt kommunebarometer kjem Volda godt ut på store tenesteområde som barnehage og grunnskule. På barnehageområdet vert Volda rangert på 2. plass (10. plass i 2022), medan grunnskuletenesta på 28. plass (35. plass i 2022) av alle landet sine kommunar.

Helsestasjonen er ein stor del av kategorien *Helse* i kommunebarometeret. Her kom Volda på 36. plass i 2023 mot 38. plass i 2022.

Barnevernstenesta har kome opp til ein 205. plass, mot 324. plass i 2022. Bemanninga i tenesta er styrka, og talet på fristbrot er redusert. Dette er nok hovudårsakene til forbetringa.

Trass relativt gode resultat på ulike målingar, er det barn og unge i kommunen som har det vanskeleg. Elevundersøkinga viser at det er mange elevar i 5.-7. klasse som ikkje kjenner seg trygge i skulekvardagen. Til liks med landet elles, er det ein auka i talet på elevar på mellomsteget som svarar at dei blir mobba. Tenesteutval for oppvekst og kultur fekk ei orientering om dette då resultatane frå Elevundersøkinga var klare.

Det er også knytt uro til talet elevar med ufrivillig skulefråvær. Dette er det særleg merksemd kring i Voldaskulen.

For å kunne møte desse utfordringane har ein i sektoren halde fram arbeidet med å betre samhandlingsrutinane og skape auka forståing og innsikt på tvers av fagområda.

Dei tverrfaglege samhandlingsgruppene i barnehagar og skular som vart etablert i 2020, skal no vere innarbeidd i organisasjonen.

Volda kommune tok i mot og busette eit høgt tal flyktingar også i 2023, og ein har klart å gje barn og unge plass i barnehagar og i grunnskulen. Dette har utfordra kapasiteten, særleg i Volda sentrum. Av den grunn har ukrainske grunnskuleelevar busette i sentrum fått sitt innføringstilbod ved Folkestad skule. Dei som går i skulen skal i første rekke lære seg språket, men dei skal etter kvart integrerast i ordinære klassar.

Svært mykje av arbeidet med å ta i mot, busette og gje dei tilbod i introduksjonsordninga ligg til Volda læringsssenter. Dei tilsette har lagt ned eit svært godt arbeid, og har mykje av æra for at Volda kommune på ein godt måte har teke i mot menneske på flukt.

Helsestasjonen har også vore sterkt delaktiv i møte med flyktningane, og gitt den helsehjelpa nykomne flyktningar skal ha.

Det sett i gong fleire utviklingsarbeid for å vidareutvikle vår evne og kompetanse til tverrfagleg samhandling:

BARN OG UNGE SINE HELSETENESTER

Det er starta eit [utviklingsarbeid saman med Helse Møre og Romsdal](#). Målet er å utvikle verkty som skal bidra til at fagfolk skal klare å gje barn og unge eit samanhengande hjelpetilbod. Målet er å ferdigstille verkty for dei vanlegaste psykiske helseplagene hjå barn og unge. Mange av tenestene i Volda kommune vil bli involvert i dette arbeidet.

BETRE TVERRFAGLEG INNSATS

Vidare er det innleia eit samarbeid med KORUS kring [Betre tverrfagleg innsats](#). Dette utviklingsarbeidet skal setje kommunen betre i stand til å hjelpe barn, unge og familiar som det er knytt undring eller uro kring. Målgruppa i dette arbeidet er alle i kommunen som arbeider med barn, unge og familiar.

SPESIALUNDERVISNING OG INKLUDERANDE PRAKSIS

Alle kommunar skal gjennom Udir sitt kompetanseløft [Spesialundervisning og inkluderande praksis](#) innan 2025. Volda kommune har gjennomført kartleggingsdelen av kompetanseløftet. Målet med dette arbeidet er mellom anna at alle barn og unge skal oppleve eit godt tilpassa og inkluderande tilbod i barnehage og skule.

PSYKISK HELSE I GRUNNSKULEN

I tillegg til dette har Volda kommune fått midlar til kompetanseheving i psykisk helse i grunnskulen. Ein prosjektleiar har vore tilsett i 20 % stilling for å arbeide med denne kompetanseutviklinga. Det er no utarbeidd ein [universalførebyggjande plan](#) for arbeid med psykisk helse, trygt og godt skulemiljø i Voldaskulen.

ETABLERING AV PSYKISK HELSETENESTE BARN OG UNGE

I 2023 vart det sett ned ei tverrfagleg samansett arbeidsgruppe som fekk som mandat å evaluere tenestetilbodet retta mot barn og unge med vanskar knytt til rus og psykisk helse. Arbeidsgruppa kom også med forslag til modell for ny organisering av tenestetilbodet for oppfølging av barn og unge.

På bakgrunn av tilrådingane frå denne arbeidsgruppa og påfølgjande arbeidsmøte med relevante tenester, har kommundirektøren gjort vedtak om endring i tenestetilbodet og oppretting av ny seksjon psykisk helse barn og unge. I skrivande stund er det lyst etter ny leiar for denne tenesta.

Tilstandsrapporten viser at dei aller fleste av våre barn og unge kjenner seg trygge, dei deltek, meistrar og lærer. På same tid ser ein at det ikkje gjeld alle. På fleire område vert det arbeidd med å auke kompetansen mellom våre tilsette og evna til å samhandle mellom ulike tenester for å kunne kome tidleg nok inn med tiltak som hindrar at barn og unge fell utanfor ein fellesskap prega av tryggleik, meistring og læring.

Årsmelding for interkommunal pedagogisk psykologisk teneste for 2023.

Ulstein er vertskommune for den interkommunale PP - tenesta og samarbeidskommunane er Hareid, Volda og Ørsta. Samarbeidet vart etablert 1/8 – 2017. PPT har eit samarbeidsorgan, der kommunalsjefane og seksjonsleiarane for barnehage og skule utgjer samansettinga i samarbeidsorganet saman med ein representant for dei tilsette og hovudtillitsvalt. Oppvekstsjef i Volda er leiar for samarbeidsorganet.

Organisering og stillingar

PPT er organisert med leiar, nestleiar, 3 teamkoordinatorar, administrativ konsulent, rådgjevarar og merkantil. Tenesta er inndelt i tre team, førskuleteam, barneskuleteam, team for ungdomsskule, vidaregåande skule og vaksenopplæring. PPT har til saman 18,55 stillingar, der 2,5 stillingar går til Fylkeskommunen. I 2022 hadde PPT til saman 78 einingar å yte teneste til. Fylket med dei vidaregåande skulane (VGO) har si eiga årsmelding.

Fordeling etter elev- og barnetal

Ressursane er fordelt på elev - og barnetal frå dei fire kommunane. Dette kjem fram i tabell 1. Det som er angitt i % er ressursfordeling per kommune.

Tabell 1

Elevtal frå GSI (skule og barnehage)	Henta frå GSI (år 2022/2023)	%
Ulstein	1 560	25,10 %
Hareid	921	14,82 %
Ørsta	1 944	31,28 %
Volda	1 789	28,79 %
Sum	6 214	100 %

Tabell 2

Kostnader for interkommunalt PPT i 2023 kjem fram i tabell 2. Tabellen syner og korleis kostnadane vert fordelt mellom dei fire samarbeidskommunane.

Kostnader interkommunalt PPT 2023

Lønn	19 069 756
Kjøp av varer og tenester som inngår i kommunal eigenproduksjon	910 299
Husleige/vask av lokalar	1 320 276
Refusjonar (sjukeløn/fødselspengar/OU-midlar/tilskot)	-1 897 930
Totale løns- og driftskostnader	19 402 401
Administrasjonskostnad	50 000
Total kostnad	19 452 401
Grunnlag for fordeling til fylkeskommune	19 149 745
Fordelt til fylkeskommune (2,5 stilling av 17,90 årsverk)	2 681 529
Grunnlag for fordeling av kostnadane mellom kommunane	16 727 856
Kostnad 2023 fordelt på deltakarkommunane	
Ulstein (25,40%)	4 199 462
Hareid (14,82%)	2 487 810
Ørsta (31,28%)	5 251 144
Volda (28,79%)	4 832 457

Mål for PPT og oppvekstsektoren

Det er eit mål at PPT til ei kvar tid skal arbeide etter gjeldande lover og forskrifter. Ein må og sikre at ein held tritt og arbeider etter politiske føringar. Korleis dette skal utøvast i praksis må skje i nært samarbeid med leiinga i dei fire samarbeidskommunane.

Etter lova skal PPT bistå skule og barnehage med fylgjande:

1. Kompetanseheving – dette er eit avgrensa og konkret arbeid. Kompetanseheving kan t.d vere lese kurs eller kompetanseheving rundt tilpassa opplæring for elevar med ADHD.
2. Organisasjonsutvikling – er eit endringsarbeid, som gjerne går over fleire år og som krev initierings -, implementerings - og vidareføringsfase. Dette arbeidet omfattar kunnskap og kompetanseheving til fleire eller alle i ein organisasjon eller i ei kommune.
3. Sakkunnig vurdering – PPT har 25 ulike paragrafar i lova som dei skal skrive sakkunnige vurderingar på. I tillegg til dette skriv PPT sakkunnige uttalar t.d i samband med dysleksi. Den største delen av arbeidet når det gjeld sakkunnig vurdering er § 5-1 i Opplæringslova (spesialundervisning) og § 31 i Barnehagelova som omhandlar spesialpedagogisk hjelp. Spesialundervisning og spesialpedagogisk hjelp vert tilrådd der eleven/ barnet ikkje har tilfredsstillande utbytte av det ordinære, inkluderande, tilpassa og likeverdige tilbodet.

Dei seinare åra har PPT sett ein aukande etterspørsel etter å skrive sakkunnig vurdering etter § 2-1 fjerde ledd i opplæringslova, heilt eller delvis fritak for opplæringsplikta. I tillegg ser ein stor auke i saker som omhandlar psykisk helse og høgt fråver.

Det er eit mål at oppvekstsektoren skal arbeide meir med langsiktig, felles utviklings - og endringsarbeid i tråd med overordna føringar og behov som er tilpassa den enkelte kommune eller eining. Målet i barnehage - og skulesektoren er å styrke det ordinære tilpassa, likeverdige og inkluderande tilbodet for heile mangfaldet. Det å sjå menneske som subjekt, ha fokus på ressurs - og meistringsperspektivet, løfte fram sterke sider og utviklingsmoglegheitene til både organisasjon og det enkelte menneske er viktig med tanke på å utvikle menneske sin eigenverdi, sjølvverd og som likeverdig medborgar.

Overordna føringar peikar og på at PPT i enno større grad skal bistå barnehagar og skular med kompetanseheving og organisasjonsutvikling. Barnekonvensjonen, barnet/eleven sin medverknad og barnet sitt beste vurdering står sentralt i alt vi gjer. Ny opplæringslov skal gjelde frå 1/8 - 24.

Leveranse av PP - tenester

Dei øvrige tabellane syner oversikt over søknad om bistand som kjem på bistanndsskjema til PPT frå skule og barnehage/ heim. I tillegg viser meldinga status og tiltak som er sett i verk for å nå mål for arbeidet.

Tabell 3, 4 og 5

Personsaker som er arbeid med sakkunnig vurdering/ uttale – aktive personsaker, nye saker, saker utan sakshandsamar, tal på utarbeida sakkunnige vurderingar og tal på avslutta saker fordelt på kommune.

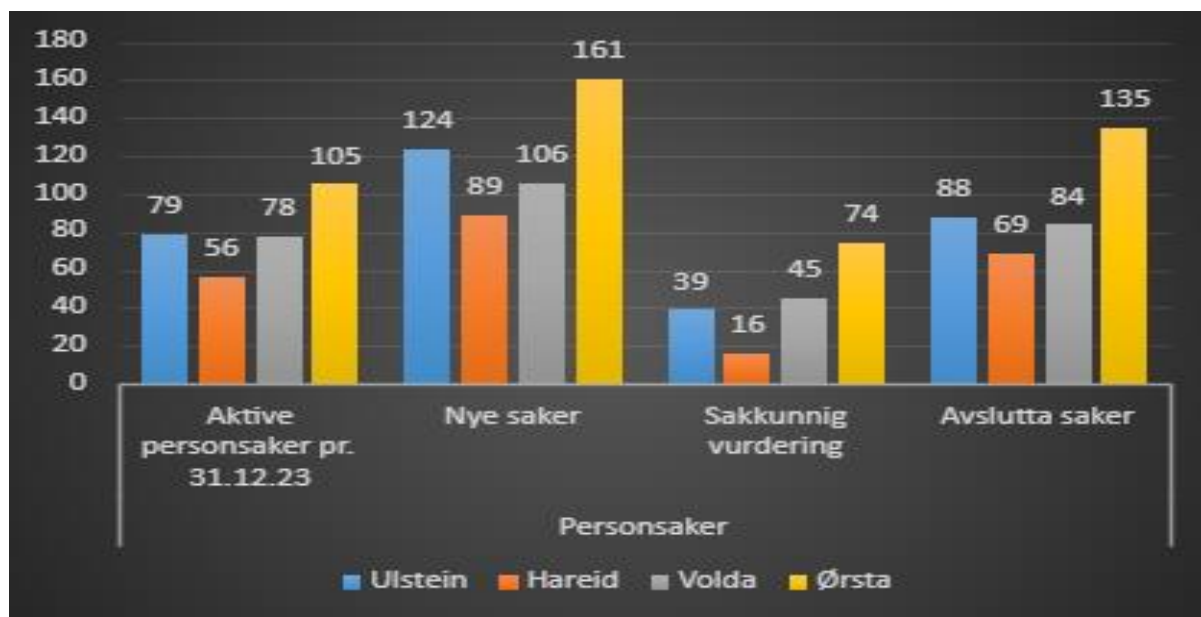
Kompetanseheving/ organisasjonsutvikling syner tal på tiltaksmøte (tiltaksmøte vart avvikla i mai/juni 2023), aktive systemsaker, kompetanseheving, organisasjonsutvikling, avslutta saker og nye systemsaker.

Tabell 3 syner tal på personsaker og saker som omhandlar kompetanseheving og organisasjonsutvikling frå 2022 og 2023.

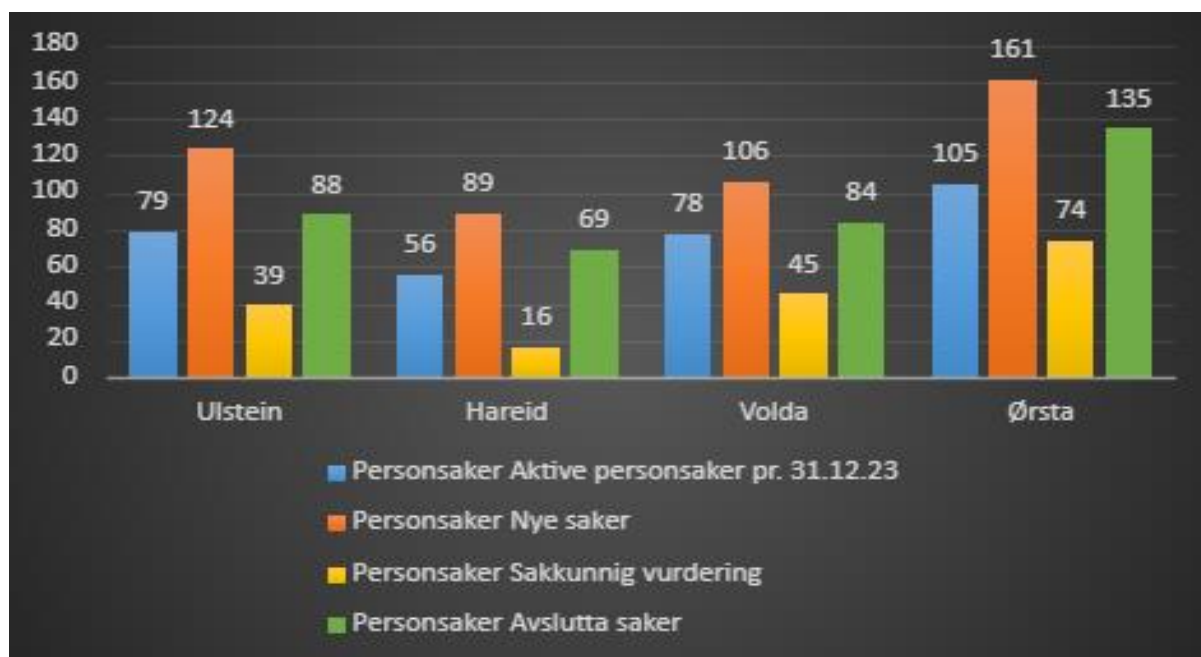
		2022		2023		2022		2023		2022	Total 2023
Personsaker	Aktive personsaker pr. 31.12	50	79	36	56	63	78	88	105	237	318
	Nye saker	77	124	56	89	95	106	124	161	352	480
	Saker u/sakshandsamar pr. 31.12	1	37	2	32	7	48	7	52	17	169
	Sakkunnig vurdering	42	39	35	16	47	45	77	74	201	174
	Avslutta saker	64	88	40	69	84	84	81	135	269	376
Komp.heving/ Organisasjonsutv.	Tiltaksmøte	51	29	31	18	45	13	99	35	226	95
	Aktive systemsaker pr. 31.12	11	14	11	13	29	39	10	13	61	79
	Kompetanseheving	7	10	9	10	28	38	8	10	52	68
	Org. utvikling	4	4	2	3	1	1	2	1	9	9
	Avslutta systemsaker	9	6	7	1	12	14	6	5	28	26
	Nye systemsaker	5	3	3	2	5	9	5	4	18	18

Tabell 4 og 5 syner aktive personsaker, nye saker, sakkunnig vurderingar og avslutta saker fordelt på kommune.

Tabell 4

Tabell 5

Statistikken syner ei kraftige auke når det gjeld talet på nye personsaker, i alle fire kommunane. Ørsta kommune merka seg spesielt ut.

Grunnen til den kraftige auken i personsaker er fleirsidig. Slik vi ser det så heng det saman med samfunnsutviklinga, system, kompetanse, økonomi, den digitale utviklinga, meir fokus på individuelle rettar, kultur, opplevd utanforskap og meir utfordringar med stress, psykiske lidningar hjå barn unge og i familiar.

Det vert viktig å analysere årsaka til denne sterke auken, som omhandlar søknad om bistand i den enkelte kommune, samt avklare forventningar om kva rolle og ansvar som skal gjelde på systemnivå mellom skule, barnehage og PPT. Dette er ei viktig oppgåve for leiinga i kommunane, samt det å vidareutvikle kommunen sitt forsvarlege system § 13-10 i opplæringslova. Ein bør og sjå på kva ulike samarbeid og satsingar som skal prioriterast og arbeidast med i kommunane.

Den sterke auken i talet på personsaker, har bidrege til at PPT ikkje har greidd å halde seg innafor fristane når det gjeld å utarbeide sakkunnige vurderingar. Dette syner ventetid på ca eit år ved årsskiftet. Statistikken syner 17 saker i 2022, medan det i 2023 syner 169 saker på vent/ saker utan sakshandsamar. Dette har og medført at ein ikkje har kapasitet til å arbeide godt nok med systemsakene. Tiltaksmøte vart avvikla i mai/juni 2023.

Tiltak i denne perioden for å nå mål i arbeidet

Målet for PPT er å arbeide i tråd med lovkrava og kvalitetskriteria for PPT. Vi har hatt spesielt fokus på å arbeide med tiltak både internt i PPT og saman med leiarnivået i dei fire kommunane for å vidareutvikle gode system og kvalitet i arbeidet. Når det gjeld internt arbeid, så har PPT fokusert på fyljande tiltak:

- **Sakshandsamingstid** – Hovudregelen er å levere sakkunnig vurdering innan ca 3 månader. Dette målet har PPT ikkje nådd. PPT har hatt fokus på å levere sakkunnige vurderingar. Ein har og hatt fokus på å jobbe med å effektivisere sakshandsaminga og avslutte saker.
- **Tiltaksmøte** – Målet med tiltaksmøta var å fylje flytskjema, kome inn tidleg og vere ein samarbeidspart og ein del av kommunen sitt forsvarlege system i bekymringsfasen. Målet var og å heve kvaliteten i det ordinære tilbodet, avklare lovverk, ansvar, roller og forventningar mellom barnehage, skule og PPT. Tiltaksmøte skulle vere enkelt å få i stand ved at barnehage eller skule tok direkte kontakt med teamkoordinator på det aktuelle teamet i PPT. Vi hadde erfaring med at ved å fylje saksgangen i flytskjema fekk ein saman meir bevisstheit om kva lova krev i det ordinære tilbodet. Gjennom samarbeid, tiltak og god dialog har PPT erfart at mange saker enda i at skulen eller barnehagen fann løysingar i det ordinære tilbodet. PPT

såg at einingane etter kvart fokuserte meir på systemet rundt eit individ. Ein såg og at einingane i større grad etterspurde meir bistand på kompetanseheving og organisasjonsutvikling. På grunn av stor etterspørsel generelt, auka saksmengd og høgt arbeidspress vart tiltaksmøta avvikla før sommaren 2023.

- **Kompetanseløft** – PPT har vore med i kompetanseløft for spesialpedagogikk og inkluderande praksis. Ei ordning i regi av Udir. Resultat frå undersøkinga skal brukast til å få innsikt i kompetansebehov. Kompetanseområde som kom fram hjå PPT var mellom anna meir kunnskap og kompetanse på organisasjonsutvikling, samt det å drive utviklingsarbeid, ASK (alternativ supplerande kommunikasjon), språk og kommunikasjon, innagerande åtferd, inkludering og relasjonsleiing. Dette har PPT brukt som utgangspunkt for strategiplan internt, samt å vidareutvikle kommunen sitt forsvarlege system etter §13-10 i opplæringslova. Det vart søkt om midlar til satsing på organisasjonsutvikling saman med dei andre PPT kontora på Søre Sunnmøre. Dette vart innvilga, og PPT er i gong med denne satsinga i regi av Oslo Met. Ein skal og starte med verktøyet Inkluderande praksis.

Sentrale tiltak for å nå mål for arbeidet er at PPT deltek på kompetanseheving, organisasjonsutvikling og samarbeidsarena utanom det som kjem fram i statistikken. Dette er møte eller samarbeidsforum som PPT deltek i ved dei ulike kommunane på ulike nivå i oppvekstsektoren. Desse fora er sentrale for mellom anna å få til inkluderande tilpassa opplæring. Dette medfører meir felles forståing av lovverk, roller og ansvarsfordeling, forståing av systemperspektivet og vaksenrolla, haldningsending og fylgje overordna føringar for å nå målsettingane for arbeidet i oppvekstsektoren.

Felles for alle kommunane er mellom anna møte i samarbeidsorganet, eigarmøte og møte med politikarane.

Her er ei oversikt på faste samarbeidsarena PPT deltek på i dei ulike kommunane. Det er viktig å merke seg at PPT har varierende deltaking på alle desse viktige samarbeidsarenaane. I dei ulike kommunane

Rektormøte, styrarmøte og andre tverrfaglege samarbeidsmøte er avgjerande for PPT å delta i for å kunne utvikle gode system og arbeidsmåtar til det beste for barn og unge. Det same gjeld for PPT si deltaking i ulike utviklingsarbeid som går føre seg på overordna nivå i samarbeidskommunane.

Desse samarbeidsarena har gjort til at det vert etablert meir felles forståing for kva som er administrasjonen, barnehage, skule og PPT sine ulike roller og lovpålagde oppgåver.

Ulstein:

Rektormøte og styrarmøte ved behov

Torsdagsmøte - Møte på overordna nivå i kommunane

Fast møte med vaksenopplæringa
BTI (Betre tverrfagleg innsats)

Hareid:

Tverrfaglege samhandlingsmøte på overordna nivå
Rektormøte og styrarmøte ved behov
Tverrfagleg samarbeid i alle skular og barnehagar
Fast møte med vaksenopplæringa

Volda:

Rektormøte og styrarmøte ved behov
Dialogbasert inntak
Fast møte med vaksenopplæringa
Tverrfagleg samhandlingsgruppe (TSG) i alle skular og barnehagar
Tverrfagleg samhandling på overordna nivå
Leiarmøter

Ørsta:

Tverrfaglege samhandlingsmøte på overordna nivå
Rektormøte
Styrarmøte ved behov
Fast møte med vaksenopplæringa

Konklusjon og vegen vidare

Det å lage forsvarlege system i kommunane etter § 13-10 i opplæringslova er tidkrevjande og ein kontinuerleg prosess. Vegen vidare vert å få til god samhandling rundt ny opplæringslov og lov om betre tverrfagleg samhandling. Ein treng arena for samarbeid for å få ei meir felles tolking av endringane i lova, avklare forventningar og utarbeide gode system for korleis ein kan praktisere intensjonen i lova til det beste for barn og unge på ulike nivå. I tillegg til dette er det viktig å arbeide forskingsbasert. Det er inkluderande skule og barnehagemiljø som gir god trivsel, utvikling og læring.

Statistikken viser at det er ein sterk auke i søknad om bistand på personsaker/ sakkunnig vurdering til PPT. Det er stor variasjon på dokumentasjon og kvalitet på arbeidet som ligg ved sakene. Det er og ulike rutinar rundt system jmf flytskjema og lovverk i dei ulike samarbeidskommunane. PPT hadde totalt 480 nye personsaker i 2023, mot 352 personsaker i 2022. Dette viser ein auke på 36% frå 2022 til 2023.

Når det gjeld saker som omhandlar kompetanseheving og organisasjonsutvikling syner statistikken ein nedgang frå 2022, med 394 saker til 295 saker i 2023. Det er verd å merke seg at 226 av desse sakene var tiltaksmøte i 2022, og 95 av desse sakene var tiltaksmøte i 2023. Tiltaksmøte vart som nemnt avvikla i mai/ juni 2023.

Når det gjeld talet på saker som står på vent/ saker utan sakshandsamar var talet 17 saker i 2022, medan det i 2023 var på 169 saker. Dette er ein auke på heile 894%.

Det vert viktig å analysere årsakene til denne kraftige auken i saksarbeid for PPT. Ein må sjå på samanfallande faktorar, sette inn naudsynte og kvalitative tiltak på alle nivå. Tala i årsmeldinga syner, at slik ein arbeider per i dag ikkje er etter intensjonen i lova, og det er heller ikkje i tråd med forskingsbaserte tiltak. Det er ikkje meir individuelle tiltak som skal løyse utfordringane vi står ovanfor i barnehage og skule.

Når det gjeld andre tiltak og arena for samarbeid vil det vere viktig for PPT å framleis delta i kommunane sine overordna satsingar og utviklingsarbeid. Kommunane må prioritere mellom viktige satsingar og lovpålagde oppgåver. Dette er avgjerande for å bygge kapasitet for å nå målsettingar for arbeidet rundt barn og unge.

Det å utøve og finne eleven sine ressursar, mogelegheiter og behov står sentralt saman med Barnekonvensjonen. Målet er å styrke det allmennpedagogiske tilbodet slik at fleire elevar og barn får utbyte av opplæringa utan spesialpedagogiske tiltak. Det å snu fokus frå vanske med individ og over på kompetanseheving eller organisasjonsutvikling til dei tilsette i ein organisasjon vil ta tid. Dette føreset fagleg kompetanse, kunnskap om lovverk, tydelege og realistiske forventningar til PPT, barnehagane og skulane sitt arbeid, og rolleavklaring mellom overordna nivå barnehage/skulen og PPT. Dette vil krevje kulturendring, haldningsendring, kunnskap og kompetanse på fleire nivå hjå alle samarbeidspartar.

Det vert viktig å sjå på prioritering av PPT sine oppgåver opp i mot ressursane PPT har til disposisjon. PPT har same ressursane i dag som i 2017. Målet er å arbeide betre med tverrfagleg samarbeid, arbeide førebyggjande og støtte einingane i arbeidet med kompetanseheving og organisasjonsutvikling.

Skal ein nå måla, så må ein samarbeide på fleire nivå, arbeide langsiktig og strategisk med utvikling og tiltak må prøvast ut over tid. På denne måten kan vi saman kome i enno betre posisjon i skule og barnehage til å arbeide meir førebyggjande med kompetanseheving og organisasjonsutvikling.

Ulsteinvik 05.04.24

Leiar for Interkommunalt PPT

Ingrid Haug